

**Stichting
Pensioenfonds
Huntsman Rozenburg**

Stichting Pensioenfonds Huntsman Rozenburg
Merseyweg 10, 3197 KG Botlek Rotterdam
Postbus 1020, 3180 AA Rozenburg
Telefoon: 0181 - 29 21 49
Telefax: 0181 - 29 39 18
www.pensioenfondshuntsman.nl

Ingeschreven in het Handelsregister van de
Kamer van Koophandel onder nummer 41125674

**Verslag over het boekjaar
1-1-2012 t/m 31-12-2012**

Inhoud

	Pagina
Bestuur en organisatie	5
Meerjarenoverzicht	7
Bestuursverslag	
Algemene pensioenontwikkelingen	9
Fondsspecifieke ontwikkelingen	13
Beleggingen	20
Fondsspecifieke ontwikkelingen	22
Risicoparagraaf	26
Samenvatting actuariel verslag	31
Verantwoordingsorgaan	
Verslag van het Verantwoordingsorgaan over 2012	33
Reactie van het bestuur	34
Jaarrekening	
Balans per 31 december	36
Staat van baten en lasten	38
Kasstroomoverzicht	40
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	41
Toelichting op de balans per 31 december	44
Toelichting op de staat van baten en lasten	51
Risicoparagraaf	55
Overige gegevens	
Gebeurtenissen na balansdatum	65
Financiering	65
Resultaatbestemming	65
Uitvoering	65
Actuariële verklaring	66
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	68
Bijlagen	
Overzicht belegd vermogen	71
Begrippenlijst	73

Bestuur en organisatie

Bestuur per 31 december 2012

*Benoemd door de directie van
 Huntsman Holland BV*

N. Mol	voorzitter (vanaf 6 februari 2012)
B. de Jong	voorzitter + bestuurslid (tot 6 februari 2012)
P.C. Oostveen	secretaris
M.R. Janssen	algemeen bestuurslid

*Benoemd door de Ondernemingsraad
 van Huntsman Holland BV*

mw A.C.J. Impens	algemeen bestuurslid
E. Maliepaard	algemeen bestuurslid

Gekozen door gepensioneerden

C.J. de Jong	algemeen bestuurslid (tot 1 mei 2012)
G.C. Plaisier	algemeen bestuurslid (vanaf 1 mei 2012)

Beleggingscommissie

B. de Jong	voorzitter
P.C. Oostveen	secretaris
E. Maliepaard	
R. Clement	
M.J. Burbach	

Pensioenbureau

P.C. Oostveen	Manager Pensioenfonds
R. Brand	Front-office

Verantwoordingsorgaan

E. Barents	voorzitter
W.J. Veenendaal	secretaris
L.A.C. Thring	

Organisatie

Administratie	AZL N.V., Heerlen
Actuaris	Towers Watson, Rotterdam
Vermogensbeheer	AZL Vermogensbeheer B.V., Heerlen
Accountants	Ernst & Young Accountants LLP, Den Haag
Bankiers	Kas Bank NV, Amsterdam ING Bank, Heerlen

Meerjarenoverzicht

	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Aantallen										
Verzekerden										
Deelnemers	387	412	422	433	473	476	478	490	508	541
Gewezen deelnemers	631	667	728	810	835	1.141	1.276	1.349	1.400	1.433
Pensioengerechtigden	1.391	1.376	1.312	1.241	1.212	1.190	1.147	1.094	1.063	1.016
	2.409	2.455	2.462	2.484	2.520	2.807	2.901	2.933	2.971	2.990
Financiële gegevens (in duizenden euro)										
Technische voorzieningen										
Pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	399.646	374.236	343.467	323.405	319.534	274.751	285.406	291.912	274.881	273.445
Prepensioenverplichtingen	94	453	510	924	1.655	2.286	3.495	6.222	7.696	9.128
Reserves										
Algemene reserve	26.270	8.731	30.421	24.019	-11.085	114.128	19.673	-4.711	8.768	3.994
Beleggingsreserves	0	0	0	0	0	0	79.871	79.589	44.230	29.902
Dekkingsgraad										
FTK	107%	102%	109%	107%	97%	141%	135%	125%	119%	112%
APP							134%			
Premiebijdragen	8.492 ¹⁾	11.126 ²⁾	12.063 ³⁾	12.554 ³⁾	6.590	6.119	6.324	6.010	6.280	10.221 ⁴⁾
Uitkeringen	19.572	19.725	18.857	18.223	17.970	16.703	16.150	15.219	14.527	13.178
Beleggingen voor risico pensioenfonds										
Belegd vermogen (excl. lopende intrest en liquide middelen)	421.371	379.984	370.020	343.925	308.751	385.682	385.310	370.307 ⁵⁾	327.888 ⁵⁾	309.151 ⁵⁾
Beleggingsopbrengsten	54.732	18.478	33.613	44.749	-68.680	8.999	31.815	47.444	28.687	29.753
Rendement op basis van total return	14,6%	5,2%	9,9%	14,9%	-17,8%	2,4%	8,8%	14,5%	9,4%	10,4%

- 1) Inclusief € 1 miljoen extra werkgeverspremie uit hoofde van herstelplan.
- 2) Inclusief € 4 miljoen extra werkgeverspremie uit hoofde van herstelplan.
- 3) In 2009 en 2010 € 5 miljoen extra werkgeverspremie uit hoofde van herstelplan.
- 4) Inclusief € 4.246 in verband met wijziging regeling.
- 5) Belegd vermogen exclusief valutatermijntransacties.

Bestuursverslag

Algemene pensioenontwikkelingen

Pensioenakkoord van de baan, pensioenhervormingen niet

Algemeen

Het invoeren van een nieuw type pensioencontract, althans het wettelijke faciliteren van het reële pensioencontract als alternatief voor de huidige nominale contracten, laat op zich wachten. Sommige pensioenfondsen willen voortgang maken met de implementatie van een reëel pensioencontract, anderen staan sceptisch tegenover de effecten van een dergelijk contract. In het verslagjaar werd de discussie over een ander pensioencontract, mondeling en in diverse publicaties, op levendige wijze voortgezet, een en ander echter op basis van nog onvolledige informatie.

Deze situatie veranderde in het verslagjaar nauwelijks nadat demissionair minister Kamp van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) zijn Hoofdlijnennota Herziening FTK publiceerde. Deze nota ging vergezeld van de resultaten van drie onderzoeken. De juridische mogelijkheden van het invaren van oude pensioenrechten werden onderzocht, alsmede de effecten van het nieuwe contract op de intergenerationele solidariteit. Voorts werden de hoofdkenmerken van het reële pensioencontract getoetst aan de Europese pensioenwetgeving.

Niettemin liet ook de Hoofdlijnennota vitale onderdelen onuitgewerkt, waardoor de fondsbesturen en hun uitvoeringsorganisaties nog steeds niet verder komen dan oriëntatie en analyse van de beperkt beschikbare informatie. Dit ondanks het feit dat de toezichthouders, De Nederlandsche Bank (DNB) en Autoriteit Financiële Markten (AFM), in december in een speciale nieuwsbrief de pensioensector opriepen om alvast 'aan de slag te gaan'.

De huidige situatie stimuleerde opvattingen dat binnen het bestaande nominale kader maatregelen mogelijk zijn die de toekomstbestendigheid en financiële houdbaarheid van de aanvullende pensioenregelingen bevorderen. Het zogenaamde Septemberpakket van demissionair staatssecretaris van SZW, de heer De Krom, is hiervan een illustratie. Kortings- en premievoorschriften op basis van de huidige Pensioenwet en FTK konden –zonder nadere wetgeving– worden vervangen door maatregelen die min of meer vooruit liepen op het reële pensioencontract. Zoals een eerdere verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd, maar vooral door toepassing van het (pseudo) levensverwachtingaanpassingsmechanisme (LAM). Ook uitbreiding van de bestaande beleidsstaffels met een indexatiebeleid bij lage dekkingsgraden past in het reële kader.

Invaren oude pensioenrechten

Invoering van het reële pensioencontract maakt het wenselijk om de in het verleden opgebouwde pensioenaanspraken en ingegane pensioenen in het nieuwe regime in te passen. Anders zouden de beoogde effecten van het reële kader te gering zijn. Dit gevoelige onderwerp heeft inmiddels voor veel maatschappelijke onrust gezorgd en mobiliseert diverse belanghebbende groeperingen. Organisaties verdedigen namens de ouderen dan wel jongeren hun deelbelangen. Het heeft er alle schijn van dat, hoe de materiële uitkomsten van een reëel pensioencontract ook moge zijn, de ontevreden doelgroep(en) de gang naar de rechter zal (zullen) maken. Hier en daar zijn fondsbesturen zelfs op voorhand al aangeklaagd voor een onevenwichtige belangenafweging.

Het onderhavige onderwerp is in ieder geval met juridische risico's omgeven. De Stichting van de Arbeid (STAR) heeft het kabinet dan ook om meer wettelijke bescherming ter zake gevraagd. Deze bescherming zou een bevestiging kunnen betekenen van de politieke noodzaak tot herziening van het aanvullende pensioenstelsel. Vooral nog worden de risico's bij sociale partners en fondsbesturen neergelegd.

Een apart aspect in dit verband is de conversie van oude pensioenaanspraken, thans nog met een ingangsdatum op de 65-jarige leeftijd, naar 67 jaar. Een en ander op collectieve basis en zonder noodzakelijke individuele instemming van de rechthebbenden. Om deze mogelijkheid is door de pensioenfondsen gevraagd en zou de pensioenadministratie aanmerkelijk vereenvoudigen. Staatssecretaris Klijnsma van SZW acht onder voorwaarden deze mogelijkheid al aanwezig en is van oordeel dat daaraan dus geen wettelijke grondslag behoeft te worden gegeven.

Communicatierapport en uitstel

Na de publicatie van de hiervoor genoemde Hoofdlijnnota volgde in juni nog een rapport over de communicatieaspecten van het nieuwe pensioencontract. Het is vooral op dit terrein dat naar de mening van de toezichthouders alvast voorbereidingen kunnen worden getroffen. Dit mede in reactie op de beslissing van staatssecretaris Klijnsma om de herziening van het FTK met een jaar uit te stellen tot 1 januari 2015. Hierdoor worden sociale partners en fondsbesturen met een extra overgangsjaar 2014 geconfronteerd, waarin mogelijk –in navolging van het Septemberpakket– aanvullende maatregelen van overheidswege zullen worden getroffen.

Nieuw kabinet en regeerakkoord

Ondertussen kwamen in het verslagjaar een nieuw kabinet en regeerakkoord tot stand en bleek het kabinet-Rutte II nog enige andere maatregelen voor de pensioensector in petto te hebben die de aanvullende pensioenen raken. Deze maatregelen liggen onder meer op het terrein van de AOW, Anw en de fiscale facilitering van de pensioenopbouw (het 'Witteveenkader').

Versnelde verhoging van de AOW-pensioengerechtigde leeftijd

De bestaande synchronisatie tussen de AOW en de aanvullende pensioenregelingen staat onder druk. In het verslagjaar is met ingang van 1 april de ingangsdatum van het AOW-pensioen gewijzigd van de eerste dag van de maand, waarin de 65-jarige leeftijd wordt bereikt, naar de verjaardag zelf. Voorts is met het verhogen van de pensioenleeftijd een geheel eigen traject en tempo gevolgd, terwijl de aanvankelijke plannen tot vervroeging en verlate ingang van de AOW (flexibilisering) zijn geschrapt. Tenslotte wil het nieuwe kabinet de verhoging van de AOW-leeftijd nog versnellen en het LAM pas introduceren, nadat de 67-jarige leeftijd is bereikt. De eigen koers met de AOW stelt de pensioenfondsen, strevend naar gelijktijdige uitbetaling van AOW en aanvullend pensioen, voor uitvoeringstechnische problemen.

Naast de kabinetsvoornemens met betrekking tot de AOW heeft het voorstel tot een inperking van de uitkeringsduur in de Anw mogelijk gevolgen voor het nabestaanden- en Anw-hiaatpensioen. De concretisering van dit voorstel zal moeten worden afgewacht.

Krimpend Witteveenkader

De overheid is de pensioensector tegemoet gekomen om niet in twee maar in één stap de fiscale begeleiding van de aanvullende pensioenopbouw aan te passen aan de gewenste verhoging van de pensioeningangleeftijd. Twee stapjes in 2013 (naar 66 jaar) en 2015 (naar 67 jaar) werden tot één stap in 2014 (van 65 naar 67 jaar) teruggebracht. Hierdoor kan de aanpassing van de diverse pensioenregelingen en administratie beperkt blijven tot één operatie. Dit voordeel lijkt overigens te verdwijnen als het kabinet-Rutte II met ingang van 2015 besluit tot een nog verdergaande beperking van de maximale jaarlijkse pensioenopbouw. De Tweede Kamer heeft het kabinet om een rapportage van de effecten voor de diverse generaties gevraagd. Daarnaast bestaat het voornemen om de fiscale facilitering te beperken tot een inkomen van € 100.000 (aftopping).

Evaluatie van de herstelplannen en het Septemberpakket

Het reële pensioencontract moet schokken op de financiële markten kunnen opvangen. Zolang dit type contract niet is ingevoerd, moeten de bestaande korte- en langetermijnherstelplannen nog langs de weg van huidige regels en aanwijzingen worden uitgevoerd. Het vorenstaande neemt niet weg dat DNB in het begin van het verslagjaar eraan twijfelde of de te hanteren rentetermijnstructuur (RTS) op maandbasis nog een juiste weergave was van de prijsvorming op de (verstoorde) interbancaire swapmarkt. Met ingang van het jaar 2012 mocht daarom worden gerekend met een gemiddelde RTS over de periode van 1 oktober tot en met 31 december 2011. Hoewel de toezichthouder het tijdelijke karakter van deze maatregel benadrukte, mocht deze middeling gedurende het gehele boekjaar worden toegepast. Voorts werd per ultimo september de Ultimate Forward Rate (UFR) ingevoerd.

Deze UFR maakte onderdeel uit van het reeds genoemde Septemberpakket. Dit pakket bevatte enkele voorwaarden waaronder pensioenfondsen hun aangekondigde kortingen mochten mitigeren (uitsmeren over een langere periode) en/of hun premie voor 2013 lager konden vaststellen.

In het hoofdstuk over de fondsspecifieke ontwikkelingen zal nader worden ingegaan op de AG-prognosetafel die het Actuariële Genootschap in het verslagjaar heeft geactualiseerd.

In het verslagjaar heeft een kort onderzoek of –beter gezegd– pilot plaatsgevonden naar premierugstortingen naar de sponsorende ondernemingen in het verleden. Dit naar aanleiding van een door de Tweede Kamer aangenomen motie van het CDA-kamerlid Omtzigt. De huidige herstelposities van pensioenfondsen worden weleens mede verklaard met de omstandigheid dat die terugstortingen destijds ten onrechte hebben plaatsgevonden. Staatssecretaris Klijnsma heeft de Tweede Kamer voorgesteld om na de pilot geen breder onderzoek hiernaar te doen. Het is moeilijk om het verleden volledig te achterhalen, terwijl de onderzoekskosten hoog zouden zijn. De algemene conclusie werd getrokken dat de terugstortingen juridisch correct en met instemming van alle betrokkenen plaatsvonden. Bij ons fonds heeft geen terugstorting plaatsgevonden.

In het verslagjaar moesten alle pensioenfondsen uiterlijk 1 mei bij DNB een financieel crisisplan indienen. Doel van dit plan is om, los van concrete herstelplannen, beter voorbereid te zijn op een eventuele volgende financiële crisis. DNB heeft inmiddels de financiële crisisplannen geëvalueerd en is tot de conclusie gekomen dat de kwaliteit kan worden verbeterd. In het hoofdstuk over de fondsspecifieke ontwikkelingen wordt gesproken over het financiële crisisplan.

Governance

De governance van pensioenfondsen, op onderdelen onderwerp van jarenlange discussie binnen de pensioensector en van politieke belangstelling, liet in het onderhavige verslagjaar enkele nieuwe ontwikkelingen zien.

Wet Koser Kaya/Blok

In het verslagjaar is de Eerste Kamer akkoord gegaan met voorstellen tot vergroting van de medezeggenschap van gepensioneerden bij pensioenfondsen. Deze voorstellen zijn voortgekomen uit een initiatief van de Tweede Kamerleden Koser Kaya (D66) en Blok (VVD). De inwerkingtreding is vervolgens door staatssecretaris Klijnsma bepaald op 1 juli 2014. In de ogen van het kabinet biedt de onderhavige wet evenwel slechts een oplossing op een deelreële en worden de eigen voorstellen (zie hierna) als een integrale benadering van de problematiek beschouwd.

Wet versterking bestuur pensioenfondsen

Het wetvoorstel tot versterking van het bestuur van pensioenfondsen gaat niet alleen in op de hierboven bedoelde positie van de gepensioneerden. Het kabinet wil namelijk de deskundigheid van fondsbesturen bevorderen, het intern toezicht versterken en de diverse organen en taken stroomlijnen. Onderdeel is het aanbieden van alternatieve bestuursmodellen voor het bestaande paritaire model. Eén van de beweegredenen voor deze modellen is dat straks over de invoering van het reële pensioencontract kan worden beraadslaagd door deskundiger fondsbesturen, waarin de onderscheiden doelgroepen onderling beter vertegenwoordigd zijn.

Het ligt in het voornemen van staatssecretaris Klijnsma om 'haar' wetsvoorstel eerder in werking te laten treden dan de Wet Koser Kaya/Blok. Laatstgenoemde wet is in het wetsvoorstel overigens geïntegreerd, zij het niet volledig. Door de inwerkingtreding van de Wet Koser Kaya/Blok te bepalen op 1 juli 2014 dwingt de staatssecretaris zichzelf haar wetsvoorstel tijdig door het parlement te loodsen.

Voor de volledigheid wordt nog gemeld dat in het wetsvoorstel van het kabinet een op de pensioensector toegesneden regeling is opgenomen die het bekleden van bestuurs- en toezichtfuncties bij pensioenfondsen wil maximeren. Deze regeling wijkt van de algemene voorschriften voor financiële ondernemingen af om te bereiken dat de schaarse deskundigheid en ervaring met betrekking tot pensioen- en vermogensbeheervraagstukken optimaal worden benut.

Code Pensioenfondsen

In het verband van de governance wordt tenslotte aangegeven dat de Pensioenfederatie werkt aan een herziening van de STAR-principes voor goed pensioenfondsbestuur. Deze zullen naar verwachting in het komende jaar hun beslag krijgen.

De Algemene Pensioeninstelling

Alle facetten van het aanvullende pensioenterrein staan ter discussie. De inhoud van de pensioenregelingen via de ontwikkeling van een reëel kader, de bestuursstructuur van pensioenfondsen in de vorm van alternatieve modellen voor de huidige paritaire samenstelling en tenslotte de wijze van uitvoering van de pensioenregelingen door het creëren van zogenaamde 'open' pensioenfondsen. Als laatste wapenfeit presenteerde voormalig minister Kamp van SZW namelijk zijn voorstellen om de huidige pensioenfondsen in staat te stellen de pensioenregelingen van andere ondernemingen uit te voeren. Het is naar zijn mening niet nodig om naast de bestaande fondsen een nieuw uitvoeringsvehikel, de algemene pensioeninstelling (API), in het leven te roepen. Hij wil, met andere woorden, de domeinafbakening afschaffen. Met deze afschaffing, het bestaan van de multi-opf en de komende wet versterking bestuur pensioenfondsen (met name de mogelijkheid van fondsbesturen die enkel uit onafhankelijke professionals bestaan) is deze API, aldus de voormalige minister, bijna al een feit. Inmiddels heeft staatssecretaris Klijnsma deze voorstellen overgenomen en een consultatieronde met onder meer de pensioensector aangekondigd.

De ideeën passen in een verdergaande trend naar consolidatie en integratie van diensten en op de pensioenmarkt opererende, dienstverlenende ondernemingen. Doelstelling hiervan is een efficiënte en goedkopere uitvoering en vergroting van de professionaliteit en deskundigheid, gegeven de omstandigheid dat pensioenfondsen het in toenemende mate moeilijk hebben om de fondsorganen te bemensen. In dit kader kan nog gemeld worden dat in het verslagjaar de uitvoeringskosten van pensioenfondsen wederom konden rekenen op kritische aandacht; er kwamen bijvoorbeeld meerdere publicaties van onderzoeken ter zake tot stand. Elders in dit jaarverslag worden de eigen uitvoeringskosten van het fonds inzichtelijk gemaakt.

Toezicht

DNB voerde in het onderhavige verslagjaar weer enige themaonderzoeken uit. Onderzocht werden onder meer de risico's van commercieel vastgoed en uitbesteding, alsmede de effectiviteit van het bestuur. Ook de AFM verricht naast zijn toezichttaken onderzoek. Een en ander komt op een tijdstip dat de toezichtkosten en dus de uitvoeringskosten van pensioenfondsen omhoog gaan, terwijl de overheid heeft aangekondigd zich te zullen terugtrekken uit de financiering van de toezichtkosten. De pensioensector maakt zich al jaren zorgen over de stijging van de laatstgenoemde kosten.

Europese ontwikkelingen

Op het niveau van de Europese Unie wordt al enige jaren het belang van aanvullende ouderdomsvoorzieningen onderkend, mede omdat wettelijke sociale verzekeringen onder druk staan, al dan niet vanwege de noodzaak van strengere budgetdiscipline en gezondmaking van overheidsfinanciën. Daarnaast reageert de Europese wetgever op recente ontwikkelingen.

Witboek Pensioenen en wijziging van de Pensioenfondsenrichtlijn

In een zogenaamd witboek heeft de Europese Commissie diverse voornemens ontvouwd ter bevordering van een toekomstbestendig pensioenstelsel, waarbinnen pensioen in geval van grensoverschrijdend verkeer van werknemers behouden blijft en meeneembaar wordt. De spelers op de Nederlandse pensioenmarkt blijven kritisch op deze voornemens reageren. Vast onderdeel daarvan is en blijft dat ervoor wordt gepleit de pensioenfondsen te onderwerpen aan eigen, van de verzekeraars afwijkende regels. In dit verband kan bijvoorbeeld de wijziging van de Pensioenfondsenrichtlijn worden genoemd met betrekking tot de solvabiliteitsvereisten.

FTT en toepassing op de pensioenfondsen

De Europese Commissie wil een heffing opleggen over financiële transacties, de Financial Transaction Taks (FTT). Deze heffing maakt onderdeel uit van een pakket maatregelen als reactie op de wereldwijde financiële crisis. Het kabinet-Rutte II heeft inmiddels zijn steun hieraan gegeven, maar een uitzondering bepleit voor pensioenfondsen. De Pensioenfederatie heeft voorgerekend wat een dergelijke heffing betekent in pensioenlasten. De sector voelt zich bovendien ook niet verantwoordelijk voor het ontstaan van de financiële crisis.

Fondsspecifieke ontwikkelingen

Bestuur, beleggingscommissie, pensioenbureau

De heer B. de Jong heeft binnen Huntsman Holland BV midden 2011 een nieuwe functie aanvaard, waardoor het moeilijk werd om het voorzitterschap van het pensioenfonds te blijven vervullen. De directie van Huntsman Holland BV heeft voorgesteld om een externe deskundige te benoemen als opvolger van de heer De Jong. Deze voorgenomen benoeming van een externe deskundige als bestuurslid en voorzitter is midden december 2011 gemeld aan DNB. DNB heeft aangegeven een toetsingsgesprek te willen hebben. Dit gesprek heeft eind januari 2012 plaatsgevonden. Begin februari 2012 heeft DNB meegedeeld dat zij instemmen met de benoeming van de heer Mol als voorzitter van het bestuur van Stichting Pensioenfonds Huntsman Rozenburg. De heer Mol vervangt hiermee de heer De Jong als voorzitter. De heer Mol is per 1 mei 2012 herbenoemd als werkgeversbestuurslid.

De heer C.J. de Jong heeft aangegeven niet meer beschikbaar te zijn na afloop van zijn zittingstermijn. Als opvolger van de heer C.J. de Jong en als vertegenwoordiger namens de gepensioneerden is de heer G.C. Plaisier voorgesteld. Deze voorgenomen benoeming is gemeld aan DNB. Per 15 juni 2012 heeft DNB ingestemd met deze benoeming.

Binnen de beleggingscommissie hebben zich in 2012 geen personele wijzigingen voorgedaan.

Binnen het pensioenbureau hebben zich ook geen personele wijzigingen voorgedaan.

Verantwoordingsorgaan

In 2012 hebben zich geen wijzigingen voorgedaan in de samenstelling van het Verantwoordingsorgaan. In 2012 heeft het Verantwoordingsorgaan zijn oordeel gegeven over het jaarverslag 2011. Het VO had in 2011 verzocht om de beschikbare tijd tussen het bespreken van het concept jaarverslag en het inleveren van het commentaar van het VO te verruimen. Hier is gehoor aan gegeven door het sterk naar voren halen van de datum waarop het concept jaarverslag besproken is in 2012.

Uitvoeringsovereenkomst

De in 2008 met de werkgever gesloten uitvoeringsovereenkomst is in 2009 aangevuld. In het kader van het herstelplan van het pensioenfonds verplichtte de onderneming zich om, onverminderd de basispensioenpremie, extra premies aan het pensioenfonds te voldoen tot een totaalbedrag van 15 miljoen euro. Hiervan is in het jaar 2009 5 miljoen euro gestort, in 2010 wederom 5 miljoen euro, in 2011 een bedrag van 4 miljoen euro en in 2012 het laatste deel van 1 miljoen euro extra gestort.

Klachten- en geschillenprocedure

Er zijn geen klachten ingediend.

Herstelplan

In maart 2009 zijn het korte- en lange termijn herstelplan bij DNB ingediend. De belangrijkste elementen waren

- verhoging van de pensioenpremie van 24% naar 28% van de loonsom;
- extra betaling door de werkgever van 15 miljoen euro gespreid over vier jaren;
- geen aanpassing van de ingegane en uitgestelde pensioenen per 1 januari 2009;

De Nederlandsche Bank heeft medio 2009 laten weten dat zij de herstelplannen concreet en haalbaar achtte.

Het (korte termijn) herstelplan was gericht op het voldoen aan de MVEV eis na drie jaar. Er is dus in 2009 geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot uitstel tot vijf jaar. Hier is voor gekozen om het mogelijk te maken om de pensioenen eerder (gedeeltelijk) te kunnen indexeren. Tevens leidt deze keuze eerder tot solvabiliteitsvrijval. Het jaar 2011 begon redelijk met een dekkingsgraad van 108,8%. Tot en met april 2011 toonde de dekkingsgraad een stijging, echter daarna daalde de dekkingsgraad sterk. Eind september 2011 was de dekkingsgraad gezakt naar 97,6% en lag daarmee zelfs onder het minimaal haalbare pad. Deze daling van de dekkingsgraad is voornamelijk veroorzaakt door de gedaalde rente, maar ook door de gedaalde waarde van de beleggingen. Met betrekking tot het korte termijn herstelplan had het bestuur de mogelijkheid om een nieuw korte termijn herstelplan in te dienen. Het pensioenfonds had deze mogelijkheid omdat zij drie aaneengesloten kwartalen uit herstel is geweest. Het bestuur heeft besloten gebruik te maken van de mogelijkheid om een nieuw korte termijn herstelplan in te dienen. Dit nieuwe korte termijn herstelplan is opgesteld en vervolgens in december 2011 verzonden naar DNB.

De belangrijkste elementen uit dit plan zijn:

- de basispensioenpremie dient bij te dragen aan herstel;
- geen aanpassing van de ingegane en uitgestelde pensioenen per 1 januari 2012;
- extra betaling door de werkgever van 1 miljoen euro in 2012 (zie onder uitvoeringsovereenkomst);
- het plan is gebaseerd op de nieuwe richtlijnen van DNB, met name de lager veronderstelde rendementen van beleggingen.

Het herstelplan is erop gericht te voldoen aan de minimale eis van 105% dekkingsgraad binnen drie jaar.

DNB heeft laten weten dat zij de aangepaste herstelplannen concreet en haalbaar acht. DNB heeft op 1 mei 2012 ingestemd met de plannen.

Om te voldoen aan de eis dat de basispensioenpremie dient bij te dragen aan herstel, is in 2012 bovenop de standaard 28% van de loonsom, en bovenop de extra storting van 1 miljoen euro een extra bedrag gestort door de werkgever van 600.000 Euro (zeshonderd duizend).

Het jaar 2012 is afgesloten met een dekkingsgraad van 106,6%. Deze dekkingsgraad is gebaseerd op de driemaandsgemiddelde RTS en op basis van de UFR. Tevens zijn de AG prognosetafels 2012-2062 en de specifieke ervaringssterfte van het Huntsman pensioenfonds hierin verwerkt.

Indien de UFR niet gebruikt zou zijn en indien er geen driemaandsgemiddelde RTS gebruikt zou zijn dan zou de dekkingsgraad eind 2012 103,1% zijn geweest. Hierin zijn wel de 2012 AG prognosetafel 2012-2062 en ervaringssterfte verwerkt. Dit is een indicatieve dekkingsgraad van de zuivere marktwaarde en is niet bestemd voor de toetsing van de financiële positie van het fonds.

De gerapporteerde dekkingsgraden aan het einde van Q3-2012, Q4-2012 en Q1-2013 lagen boven de dekkingsgraad op basis van het MVEV (104,1%).

Op basis van het gegeven dat de dekkingsgraad drie aaneengesloten kwartaalreeds boven de 104,1% heeft gelegen, is geconcludeerd dat het korte termijn herstelplan per 1 april 2013 als beëindigd beschouwd kan worden.

Aanpassingsregeling / Indexatie 2012

Vanaf eind september 2012 dient de dekkingsgraad berekend te worden op basis van de driemaandsgemiddelde rente en op basis van de UFR. Op basis van deze berekeningsmethodiek bedraagt de dekkingsgraad eind september 104,2%; hierin zijn de effecten van de AG prognosetafel 2012-2062 en de ervaringssterfte verwerkt.

De dekkingsgraad exclusief UFR en inclusief driemaandsgemiddelde rente per september 2012 bedraagt 104,1%, inclusief de nieuwe sterftegegevens. Eind september 2012 bedroeg het minimaal vereist eigen vermogen 4,1%. Na toepassing van de bepalingen in het aanpassingsbesluit is besloten geen indexatie te verlenen per 1 januari 2013. De ontwikkeling van het CPI afgeleid tussen oktober 2011 en oktober 2012 liet een stijging zien van 1,98%.

Overlevingsgrondslagen

Aan het begin van het jaar hanteerde het fonds de AG prognosetafel 2010-2060. Er wordt rekening gehouden met het verschil in overlevingskansen tussen de werkende en de totale bevolking door toepassing van de Towers Watson 2010 ervaringssterfte. Dit is een leeftijdsafhankelijke vermenigvuldigingsfactor waarmee de overlevingskansen worden aangepast.

Op 19 augustus 2011 heeft DNB een brief gestuurd naar het pensioenfonds waarin wordt vermeld dat DNB in overleg is met Towers Watson (TW) inzake de toegepaste correctiemethode "ervaringssterfte Towers Watson 2010". DNB was van mening dat de door TW gehanteerde onderzoekspopulatie niet prudent is in vergelijking met de werkelijke samenstelling binnen het pensioenfonds. Verder is DNB van mening dat het achterwege laten van ervaringssterfte voor medeverzekerden voor het fonds niet prudent is. DNB heeft vervolgens verder overlegd met TW. In oktober 2011 heeft DNB per brief het volgende aan het pensioenfonds meegedeeld: "Wij zullen ook voor uw jaarwerk 2011 geen bezwaar maken als u besluit de gehanteerde correctie voor ervaringssterfte –in haar huidige vorm– te handhaven. Een belangrijke overweging en voorwaarde om voor dit standpunt te kiezen zijn de afspraken die zijn gemaakt met Towers Watson over de actualisering van de grondslagen. Towers Watson zal dit onderzoek in 2012 afronden. Ons standpunt is gebaseerd op de aanname dat u voor uw jaarwerk 2012 zich aansluit bij de uitkomsten van dit onderzoek of een ander gedegen onderzoek doet naar een prudente correctie voor ervaringssterfte".

In de bestuursvergadering van november 2012 heeft TW een presentatie gegeven over de effecten van de nieuwe AG Prognosetafel 2012-2062 en de uitkomst van de nieuwe ervaringssterfte. In vergelijking met de oude Prognosetafel betekent de nieuwe Prognosetafel een verhoging van de Technische Voorzieningen van 1,1%.

De ervaringssterfte is een correctiefactor op de sterftetekansen om te corrigeren voor het verschil in sterfte tussen de gehele bevolking (zoals weergegeven in de AG-prognosetafel) en het deelnemersbestand van het pensioenfonds. Op verzoek van DNB en ter verdere verbetering van het rekenmodel heeft Towers Watson de berekening van de ervaringssterfte herzien. DNB heeft aangegeven dat de herziene ervaringssterfte uitkomsten uiterlijk in 2012 dienen te worden verwerkt in de vaststelling van de Technische Voorzieningen. Towers Watson heeft in haar model TWE2012 meer differentiatie op basis van persoonlijk inkomen en bedrijfssector ingebracht waarbij de verdeling van de gepensioneerden naar sector verondersteld wordt in dezelfde verhouding als bij de actieven plaats te vinden. De ervaringssterfte voor medeverzekerde is ook verwerkt. In vergelijking met de TWE 2010 ervaringssterfte betekent de nieuwe fondsspecifieke ervaringssterfte een verhoging van de Technische Voorzieningen van 0,6%.

Het gecombineerd effect van de AG Prognosetafel 2012-2062 en de nieuwe ervaringssterfte tezamen betekent een toename van de Technische Voorzieningen van $1,1\% + 0,6\% = 1,7\%$.

In de vergadering van november 2012 is het bestuur accoord gegaan met de gepresenteerde rekenmethodiek voor de ervaringssterfte en stelt dat de toepassing van de AG Prognosetafel 2012-2062 en de nieuwe ervaringssterfte worden verwerkt in het jaarwerk 2012.

Rentehedge

In het jaar 2012 heeft de afdekking van het nominale renterisico bewogen rond het beoogde percentage van 60%.

Communicatie

Informatie over uitgestelde pensioenen

Over 2012 hebben deelnemers die een uitgesteld pensioenrecht hebben en van wie het adres is bevestigd door de Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR) en mensen die in het buitenland wonen en waarvan het adres bekend is een overzicht van hun aanspraken ontvangen.

UPO

Het UPO 1-1-2012 is verstuurd in mei 2012.

Communicatie naar betrokkenen

In de Nieuwsbrief voor gepensioneerden van december 2012 is aandacht gegeven aan het nieuwe korte termijn herstelplan, de lagere rente, nieuwe rekenregels (UFR), langer leven en de indexatie.

In het bedrijfsblad van Huntsman is op diverse momenten aandacht gegeven aan pensioenonderwerpen zoals langer leven, effect van rente op de dekkingsgraad, het jaarverslag, de website van het pensioenfonds, de organisatie van het pensioenfonds en het herstelplan.

Website

In de tweede helft van 2011 is hard gewerkt om een website te realiseren voor het pensioenfonds. Het bestuur van het pensioenfonds heeft besloten om deze website op te zetten in nauwe samenwerking met AZL. De website is geactiveerd op 4 januari 2012. Op de website vindt u algemene informatie over pensioen en ook specifieke informatie over het pensioenfonds Huntsman Rozenburg. Tevens is er een persoonlijk deel (alleen toegankelijk met wachtwoorden) beschikbaar waar persoonlijke informatie beschikbaar is (UPO).

Reglementen

In 2012 zijn de reglementen op een aantal punten aangepast. De belangrijkste wijzigingen betreffen het volgende:

1. Artikel 8, lid 6 (2006 reglement; dit betreft art 9 lid 6 van het 2003 reglement). In dit artikel stond beschreven: "Het nabestaandenpensioen wordt verminderd met het bijzondere nabestaandenpensioen waarop een voormalige echtgenoot, geregistreerde partner of partner ingevolge artikel 13 aanspraak heeft gekregen en met de verhogingen van dat bijzonder nabestaandenpensioen uit hoofde van artikel 10." Ten einde onduidelijkheden te voorkomen is de volgende zin toegevoegd: "De vermindering vindt niet plaats indien die aanspraak op een bijzonder nabestaandenpensioen is vervallen als gevolg van het overlijden van een voormalige echtgenoot, geregistreerde partner of partner, voordat het bijzonder nabestaandenpensioen of het ouderdompensioen van de deelnemer is ingegaan."
2. Aanpassen artikel 11 (2006 reglement; in het 2003 reglement is dit artikel 12): het vakantiegeld wordt vanaf 1 januari 2013 niet meer in één keer betaald in mei, maar gespreid over de 12 maanden van het jaar.
3. Aanpassen tekst in bijlage 1, artikel 10 lid 2: Het gedurende de huwelijksperiode opgebouwde saldo van de beleggingsrekening (vereveningspensioenkapitaal) is gelijk aan: het saldo van deze rekening op de datum van beëindiging van het huwelijk respectievelijk geregistreerd partnerschap verminderd met het saldo van de beleggingsrekening op datum aanvang huwelijk of geregistreerd partnerschap. Deze methode is zuiverder dan de vorige methode waarbij toekenning plaats vindt op basis van de verhouding van het aantal huwelijkse jaren ten opzichte van het aantal deelnemersjaren.
4. De factoren uit bijlagen 3, 4, A en B zijn geactualiseerd. De ingangsdatum voor deze nieuwe factoren is 1 januari 2012. De nieuwe factoren zijn gepubliceerd op de website. Ingaande 1 januari 2013 zijn deze factoren opnieuw geactualiseerd.

De bijgewerkte reglementen zijn gepubliceerd op de website.

ABTN

In januari 2013 is de ABTN geactualiseerd. De aanpassingen zijn goedgekeurd in de bestuursvergadering van 31 januari 2013.

Financieel Crisisplan

DNB heeft op 10 december 2011 de beleidsregel Financieel Crisisplan uitgegeven. Op grond van deze beleidsregel moeten pensioenfondsen als onderdeel van de ABTN een financieel crisisplan opstellen. Het pensioenfonds moet in het financieel crisisplan beschrijven welke maatregelen mogelijk zijn. DNB wil bereiken dat een fonds goed is voorbereid op een crisissituatie. Zo moet bijvoorbeeld vooraf zijn nagedacht over kritische grenzen en welke maatregelen beschikbaar zijn. De voorbereiding moet er ook aan bijdragen dat de maatregelen die het fonds neemt passen binnen de evenwichtige behartiging van belangen. Tevens moet het voor deelnemers duidelijk zijn hoe met hun pensioen wordt omgegaan in tijden van crisis. In diverse bestuursvergaderingen in 2012 is ruim aandacht besteed aan het opstellen van het financieel crisisplan. In april 2012 is ons financieel crisisplan naar DNB verstuurd. DNB en AFM hebben vervolgens een sectorbreed onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de financiële crisisplannen van pensioenfondsen. Het bestuur heeft naar aanleiding van de uitkomsten van het DNB/AFM-onderzoek het bestaande plan kritisch bekeken en aangepast in de vergaderingen van januari en maart 2013. Het aangepaste financieel crisisplan is vastgesteld in de bestuursvergadering van 7 maart 2013.

Governance

In het verslagjaar is opnieuw veel aandacht besteed aan de deskundigheid van het bestuur, het verantwoordingsorgaan en het pensioenbureau.

Diverse seminars en voorlichtingsdagen werden bezocht en vakliteratuur gedistribueerd.

De heer Plaisier heeft in 2012 een pensioenopleiding Deskundigheidsniveau 1 gevolgd.

Op 5 en 6 juni 2012 heeft het bestuur samen met de leden van het pensioenbureau een opleiding gevolgd over de volgende onderwerpen:

- Toelichting op en discussie over de ING Risicomonitor.
Dit betreft de werking van renteswaps en het beheer van het renterisico. Tevens inzicht in solvabiliteit, prijsvolatiliteit, valutarisico, krediet risico en liquiditeit.
- Evaluatie risicomangement van het beleggingsproces.
Dit betreft het in kaart brengen van de financiële risico's en de niet-financiële risico's.

Het deskundigheidsplan is geactualiseerd in het eerste kwartaal van 2013.

Er is een risico-analyse opgesteld. Het bestuur heeft deze risico-analyse op 6 september 2012 vastgesteld.

Uitvoeringskosten en kosten vermogensbeheer

Het bestuur heeft kennis genomen van de aanbevelingen van de Pensioenfederatie over de mate waarin en manier waarop pensioenfondsen hun uitvoeringskosten in beeld kunnen brengen en daarover kunnen rapporteren. Er wordt onderscheid gemaakt in de kosten van het pensioenbeheer en de kosten van het vermogensbeheer.

Pensioenbeheer

2012

[a] Totale kosten	€779.000,-
-------------------	------------

Vermogensbeheer

[b] Kosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,43%
---	-------

[c] Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,02%
---	-------

Kosten van het pensioenbeheer (zie categorie a) bestaan uit de kosten van uitbesteding, bestuurskosten, advieskosten en de kosten van toezicht. De totale kosten bedragen € 779 duizend.

Kosten van het vermogensbeheer (zie b en c) kunnen in twee categorieën worden onderscheiden. De eerste categorie betreft de kosten van de beheervergoeding aan de vermogensbeheerder(s) en overige beheervergoedingen. Dit betreft een bedrag van € 1.747 duizend. De tweede categorie betreft kosten die rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht. Deze kosten zijn dus niet inbegrepen in de kosten van de vermogensbeheerder(s) zoals opgenomen in de eerste categorie en zijn geschat op € 88 duizend. De totale kosten vermogensbeheer komen daarmee uit op circa € 1.835 duizend.

Verzekerdenbestand

	Actieve ¹⁾ deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen- gerechtigden
Stand per 31 december 2011	412	667	1.376
Mutaties door:			
Nieuwe toetredingen	8		
Ontslag met premievrije aanspraak	-25	25	
Waarde-overdracht		-3	
Ingang pensioen	-8	-43	69
Overlijden	0	-5	-45
Afkoop		-9	-8
Andere oorzaken		-1	-1
Mutaties per saldo	-25	-36	15
Stand per 31 december 2012	387	631	1.391

Specificatie pensioengerechtigden

	2012	2011
Ouderdompensioen	976	962
Nabestaandenpensioen	412	410
Wezenpensioen	3	4
Totaal	1.391	1.376

1) Met betrekking tot de actieve deelnemers zijn 7 deelnemers in 2012 (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt. In 2011 betrof dit 9 deelnemers.

Beleggingen

Nederlandse Pensioenfondsen

Met het Septemberpakket Pensioenen dat eind september door het kabinet is gepresenteerd, wordt in de ogen van velen een belangrijke stap gezet in de richting van een toekomstbestendig pensioenstelsel. Onderdeel van het Septemberpakket is de invoering van de zogeheten Ultimate Forward Rate (UFR) die gebruikt moet worden voor de berekening van pensioenverplichtingen. De UFR maakt die berekening minder gevoelig voor schommelingen en mogelijk verstoorde omstandigheden op de financiële markten.

Onder de methodiek van de UFR wordt de rentetermijnstructuur tot looptijden van twintig jaar gebaseerd op de swaprente en wordt voor looptijden langer dan twintig jaar een rentestructuur geconstrueerd op basis van enerzijds de marktrente en anderzijds een vaste forwardrente na 60 jaar.

Berekend op basis van de UFR bedroeg volgens de Pensioenthermometer van Aon/Hewitt de gemiddelde dekkingsgraad van de Nederlandse pensioenfondsen eind december 2012 circa 102%. Eind 2011 bedroeg de, op basis van driemaands middeling (de toen geldende waarderingstechniek) bepaalde dekkingsgraad 103%. Een en ander resulteerde in 2012 dus, ondanks de invoering van de UFR, in een daling van de gemiddelde dekkingsgraad van de Nederlandse pensioenfondsen met circa 1%-punt.

Op basis van de 3 maands middeling methodiek zou de dekkingsgraad eind 2012 overigens op 98% zijn geëindigd. Aldus heeft de UFR de negatieve gevolgen van de rentedaling in 2012 (de zogenaamde "swaprente" daalde in 2012 voor looptijden van tien jaar met 0,9 procentpunt) grotendeels gecompenseerd.

Markten 2012

De verklaring voor de rentedaling in 2012 moet worden gezocht in een tweetal belangrijke ontwikkelingen.

Op de eerste plaats waren daar de problemen met de Europese economie. Die belandde, als gevolg van de aanhoudende eurocrisis en een tanend consumentenvertrouwen, eind 2011 in een recessie. Deze ontwikkeling zette in 2012 door als gevolg van tegenvallende macro-economische ontwikkelingen en een verbreding en verdieping van de euro-crisis (waarbij Zuid-Europese landen als Griekenland, Spanje en Italië het beeld bepaalden). Een tweede belangrijke factor was de staatsschuld in de VS. Het eerder in 2011 bereikte akkoord over een verhoging van het 'schuldplafond' bleek in 2012 in de ogen van kredietbeoordelaars onvoldoende, waardoor deze zich genoodzaakt zagen om de rating van de VS te verlagen.

Als gevolg van beide factoren namen beleggers hun toevlucht tot beleggingen in risicovrije (met name Duitse en Nederlandse) staatsleningen. De Duitse rente daalde daardoor eind mei even onder 1,2% en kortlopende obligaties konden zelfs worden uitgeschreven met negatieve couponrentes.

De vorming (in juni 2012) van een Griekse coalitieregering was een grote opluchting voor beleggers. Wat bijdroeg aan de positievere stemming, was het feit dat de Europese regeringsleiders eind juni stappen zetten in de richting van verdergaande economische en politieke integratie van de 17 landen in de eurozone. Zo werd de weg vrijgemaakt voor directe steun aan kwetsbare banken, buiten de begroting van de betreffende overheid om.

Een ander belangrijk gegeven voor de markten was de uitspraak van Mario Draghi, eind juni 2012. De ECB gaf aan er alles aan te doen om de euro te redden. In augustus en september 2012 volgden details over de aanpak. Afgesproken werd dat de ECB landen steun zou geven, mits deze formeel om steun zouden vragen en mits zij zich bereid zouden verklaren om aan de, door de ECB gestelde eisen te voldoen. Door deze beleidsverandering verminderde het systeemrisico in de eurozone significant.

De nieuwe aanpak van de ECB wierp meteen zijn vruchten af. Vanaf juli daalden de risicopremies van landen als Spanje en Italië fors zonder dat de Europese centrale bank feitelijk steun hoefde te verlenen. Spanje, voor de markten al enige tijd kandidaat voor een formele steunaanvraag, kon in 2012 zelfs afzien van het doen van een steunaanvraag.

Toch bleven beleggers in de tweede helft van 2012 nog geruime tijd de voorkeur geven aan "veilig" geachte obligaties. Nederlandse en Duitse staatsleningen bleven daardoor zeer in trek. Eind december 2012 leverden 10-jaars Nederlandse staatsleningen nog maar een rendement op van 1,5%. Zonder meer een historisch laagterecord. Pas toen, eind 2012, de reële economie eerste tekenen van herstel vertoonde, konden aandelenkoersen wereldwijd aan een stijging beginnen (+14% in euro). Wereldwijde vastgoedaandelen (+28%) en aandelen van 'financials' (+27%) wonnen binnen deze categorie het meest. Maar ook (hoogrentende) bedrijfsleningen en schuldpapier van opkomende markten lieten in 2012 een prima rendement zien.

Aandelen Indices ¹⁾	2012
MSCI World	14,0%
S&P Composite	14,2%
Nasdaq	14,1%
DJ Europe Stoxx 50	13,8%
AEX	14,1%
Topix (Japan)	5,9%
MSCI Emerging Markets	16,8%

1) Total return indices (in euro).

Bron: Thomson Reuters Datastream

Vooruitzichten

Wereldwijde economie

In de VS trekken de consumentenbestedingen, de duurzame orders en de huizenmarkt aan. Voor 2013 verwachten wij op basis hiervan voor de VS een gematigde groei.

In de eurozone verwachten wij een stabilisatie van de economie. De aantrekkende groei in de VS en China, het beleid van de ECB en een afnemende bezuinigingsdrang van (centrale) overheden zouden hier kunnen leiden tot een traditioneel, aan de export gerelateerd, herstel. Mede dankzij deze exportgroei zou de eurozone aan een recessie moeten kunnen ontkomen.

Ondanks tekenen van herstel blijft de wereldeconomie kwetsbaar voor schokken. De rol van de centrale banken en van de politici blijft vooralsnog cruciaal voor een voortzetting van het gematigde economische herstel. De wereldwijde economische groei kan in 2013 op of iets onder het langjarige gemiddelde uitkomen.

Rente

Het aanhoudend ruime beleid van de centrale banken, het naar verwachting gematigde herstel en de nog steeds voortdurende overcapaciteit in de volwassen economieën zal leiden tot aanhoudend lage rentes van staatsleningen in landen als de VS, Duitsland en Nederland. Wel kunnen de rentes, vanaf extreem lage niveaus, iets oplopen.

Aandelen

Mede op basis van de extreem lage rentes en de relatief hoge dividendrendementen gaan wij uit van een positieve waardeontwikkeling op de wereldwijde aandelenmarkten. Gunstig is dat de balansen van de bedrijven nog steeds relatief gezond zijn en veel bedrijven ruimte hebben om eigen aandelen in te kopen en dividenden te verhogen.

Het beperkte economische herstel in de verzadigde economieën (VS, Europa, Japan) zal echter druk gaan uitoefenen op de (historisch hoge) winstmarges. Daardoor zal er niet of nauwelijks ruimte zijn voor winstgroei. De prestaties van wereldwijde aandelen zullen dan ook moeten voortkomen uit hogere waarderingen.

Valutamarkten

Voor een pensioenfonds, met verplichtingen luidend in euro, is de waardeontwikkeling van de euro versus andere valuta waarin het fonds investeert van belang. Het eerder genoemde systeemrisico in de eurozone is dankzij de door regeringsleiders en monetaire autoriteiten rond medio 2012 genomen acties weliswaar sterk afgenomen, maar is nog niet definitief van de baan, hetgeen naar verwachting de relatieve aantrekkelijkheid van de euro versus andere valuta parten zal blijven spelen. Bovendien is de economie van de eurozone relatief zwak. Daardoor blijft de euro kwetsbaar ten opzichte van andere valuta en met name versus de Amerikaanse dollar. Om de economie te stimuleren verwachten wij dat de ECB het officiële rentetarief wellicht nog verder zal verlagen, dit betreft met name de korte rente. Dit heeft een waardedrukkend effect van de euro ten opzichte van andere valuta, waaronder de Amerikaanse dollar.

Fondsspecifieke ontwikkelingen

Strategie

Gedurende het verslagjaar werd het beleid voortgezet conform de conclusies van de in 2010 en begin 2011 gevoerde bestuurlijke discussie met betrekking tot de inrichting van de beleggingsportefeuille en het beheer van de financiële risico's op balans niveau.

De toenmalige discussie met betrekking tot de inrichting van de beleggingsportefeuille en het beheer van de financiële risico's op balansniveau vond toen plaats aan de hand van een ALM studie en een op basis hiervan door de vermogensbeheerder uitgevoerde SAA (Strategic Asset Allocation) studie. Hierbij werd bekeken welke verdeling over diverse beleggingscategorieën, de voor het fonds beste verhouding tussen verwacht rendement en te lopen risico geeft.

Naar aanleiding hiervan werd onder andere, ingaande juni 2010, de beleggingsportefeuille opgedeeld in een matching portefeuille en een rendementsportefeuille.

Binnen de matching portefeuille, bestaande uit staatsobligaties, bedrijfsobligaties en rente derivaten, wordt getracht de beleggingsportefeuille overeenkomstig de samenstelling van de verplichtingen van het fonds in te richten. De matching portefeuille heeft tot doel het nominale renterisico van Stichting Pensioenfonds Huntsman Rozenburg, dat ontstaat als gevolg van de invloed van het verloop van de rente op de nominale verplichtingen, voor 60% af te dekken. Eén en ander om zodoende een stabielere ontwikkeling van de financiële positie van het pensioenfonds te realiseren.

Door middel van de return portefeuille, bestaande uit inflation linked bonds, aandelen en onroerend goed, wordt actief gezocht naar een hoger rendement. Het doel hiervan is namelijk om op lange termijn goede indexatiekansen (aanpassen van pensioenen aan inflatie) te creëren.

Sedert primo 2011 is het, naar aanleiding van voornoemde SAA studie, geaccordeerde nieuwe beleggingsbeleid geïmplementeerd. Hierbij werd uitgegaan van een gewijzigde strategische onderverdeling binnen de hoofd categorieën vastrentende waarden en

aandelen. Aan de vastrentende waarden werd destijds de nieuwe sub categorie "inflation linked bonds" toegevoegd. De categorie aandelen werd onderverdeeld in de sub categorieën "wereldwijd core", "wereldwijd hoog dividend" en "opkomende markten".

De medio 2011 verlaagde strategische afdekking van het neerwaarts valutarisico van beleggingen in Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Australische dollar van 100 naar 75% bleef gedurende het verslagjaar ongewijzigd. Het afdekkingspercentage van de Japanse yen werd eveneens gehandhaafd op 50%.

Gedurende het vierde kwartaal van 2012 heeft het Bestuur, na de introductie van de Ultimate Forward Rate (UFR) voor de berekening van de verplichtingen van het pensioenfonds, besloten bij het beheer van de matching portefeuille vooralsnog te blijven sturen op basis van economische realiteit. Hierdoor blijft de markwaarde van de verplichtingen op basis van de actuele rente bepalend voor het beheer van voornoemde portefeuille.

Het Bestuur heeft de vermogensbeheerder verzocht, om gedurende de eerste helft van 2013, een nieuwe SAA studie uit te voeren ten einde te bezien of additionele risicoreductie kan worden gerealiseerd binnen de aanwezige (sub)beleggingscategorieën en/of wijziging hiervan. Uit dit onderzoek blijkt dat een slechts gering minder risicovolle portefeuille verkregen kan worden; echter, dit is alleen mogelijk door substantieel te heralloceren in de portefeuille en daarnaast wordt een nieuwe beleggingscategorie opgenomen. Het blijkt dat de huidige samenstelling al in hoge mate efficiënt is. Het bestuur heeft op basis van deze SAA studie geconcludeerd dat er geen redenen zijn om de huidige mix aan te passen.

Beleggingsresultaten 2012

Het fonds heeft in verband met de nog immer onzekere marktomstandigheden ook gedurende 2012 slechts een gematigd tactisch beleid gevoerd, hierbij werd de categorie bedrijfsobligaties overwogen ten opzichte van haar strategische weging en de onderweging van beursgenoteerd onroerend goed ten opzichte van de norm gereduceerd.

Met name dankzij de gedaalde rente heeft het fonds een rendement ad 9,2% behaald op haar portefeuille staatsobligaties. Door de gedaalde rente droegen de rente derivaten met 0,8%-punt eveneens positief bij aan het overall rendement. Naast voornoemde categorieën kenden alle overige categorieën, behoudens niet beursgenoteerd onroerend goed (-0,8%), positieve rendementen met dubbele cijfers.

Op totaal niveau werd over geheel 2012 een rendement ad 14,6% behaald, hiermede 0,5%-punt hoger dan de gedurende 2012 gehanteerde samengestelde benchmark.

Zoals hierboven reeds vermeld, heeft het pensioenfonds haar totale beleggingsportefeuille verdeeld over een matching portefeuille en een rendementsportefeuille.

Het resultaat op de matching portefeuille bedroeg over het 2012 10,6%, hiermede 1,5%-punt hoger dan de procentuele wijziging van de nominale verplichtingen, voor zover deze waren afgedekt, dit als gevolg van rentebewegingen en een en ander op basis van de ongecorrigeerde swap curve. Aan het relatief hoger rendement was met name debet de, qua looptijden, tactisch gunstige positionering van de effecten en derivaten binnen de matching portefeuille versus het looptijdenprofiel van de verplichtingen. Voorts droeg hieraan bij, de relatief gunstige ontwikkeling van spreads (inkomend versus de swaprente) van staatsobligaties en bedrijfsobligaties gedurende de tweede helft van het verslagjaar. Dit na de acties door monetaire autoriteiten die voor enige ontspanning in de Eurozone zorgde.

De rendementsportefeuille heeft over geheel 2012 een rendement behaald van 15,3%, hiermede nagenoeg gelijk aan de door het fonds gehanteerde benchmark.

De afdekking van het neerwaarts risico van vreemde valuta had gedurende het gehele verslagjaar een marginaal positief effect van 0,06%-punt.

Aan het einde van het verslagjaar was de beleggingsportefeuille, exclusief derivaten ten behoeve van de afdekking van het rente- en vreemde valuta risico, als volgt samengesteld:

	Daadwerkelijke weging	Strategische weging
Staatsobligaties	37,0%	37,0%
Bedrijfsobligaties	9,6%	9,0%
Inflation linked bonds	4,2%	4,0%
Aandelen	40,5%	40,0%
Beursgenoteerd onroerend goed	4,8%	5,0%
Niet beursgenoteerd onroerend goed	3,9%	5,0%
Liquiditeiten	0,0%	0,0%

Stembeleid

Met de invoering in 2004 van de Nederlandse Corporate Governance Code is de aandacht voor corporate governance in Nederland sterk toegenomen. Ondernemingen zijn in toenemende mate aandacht gaan besteden aan het onderwerp goed ondernemingsbestuur. Van institutionele beleggers wordt sedertdien in toenemende mate verwacht dat zij zich opstellen als een betrokken aandeelhouder.

Ook het pensioenfonds onderkent het belang van goed bestuur bij de ondernemingen waarin wordt belegd. Het pensioenfonds is van oordeel dat bedrijven met aandacht voor goed ondernemingsbestuur, die bij de bedrijfsvoering de belangen van aandeelhouders en andere relevante stakeholders in ogenschouw nemen, uiteindelijk betere prestaties zullen leveren. Door actief gebruik te maken van het aan de aandelen verbonden stemrecht, kunnen aandeelhouders een positieve invloed uitoefenen op de corporate governance van de betreffende ondernemingen en kunnen zij zich bijvoorbeeld uitspreken over de benoeming van nieuwe bestuurders en commissarissen, het beloningsbeleid van de ondernemingen en over wijzigingen van de statuten.

Aangezien het pensioenfonds geen eigen aandelenportefeuille bezit, maar belegt via beleggingsfondsen, is het fonds juridisch gezien geen eigenaar van de door deze beleggingsfondsen gehouden aandelen. Daarom kan het pensioenfonds geen rechtstreeks stemrecht uitoefenen. Tijdens aandeelhoudersvergaderingen van de ondernemingen waarin het ING Multimanager Europe Equity Fund en het ING Multimanager North America Equity Fund belegt, wordt met ingang van 2013 het stemrecht uitgeoefend door de beheerder van het fonds. De beheerder baseert zich daarbij op algemeen geaccepteerde corporate governance best practices en zal er zoveel mogelijk rekening worden gehouden met de lokale wet- en regelgeving van de landen waar de ondernemingen zijn gevestigd. De beheerder rapporteert op kwartaalbasis aan het pensioenfonds over het gevoerde stembeleid.

Tijdens aandeelhoudersvergaderingen van de vastgoedfondsen waarin het pensioenfonds belegt, laat het pensioenfonds zich vertegenwoordigen door de fiduciair beheerder. In bijzondere gevallen zal de fiduciair beheerder vooraf contact opnemen met het fondsbestuur om het stemgedrag af te stemmen.

Verantwoord Beleggen

Het pensioenfonds past, met ingang van het derde kwartaal van 2008 een "beperkt uitsluitingsbeleid" toe. Dit beleid sluit aan bij het raamwerk dat in 2008 is ontwikkeld door de, door de gezamenlijke Nederlandse Pensioenfondsen in het leven geroepen, Praktische Commissie Verantwoord Beleggen. Het uitsluitingsbeleid is door een tweetal aandelenfondsen en een bedrijfsobligatiefonds geïmplementeerd, een en ander door toepassing van een lijst van uitsluitingen.

Van het per ultimo 2012 totaal in aandelen en bedrijfsobligaties belegde vermogen was de uitsluitingslijst voor 33,9% van toepassing. Eind 2012 stonden voor wat betreft Europa 27 ondernemingen op de uitsluitingslijst, in de Noord Amerika betrof het 22 ondernemingen en in het Verre- en Midden Oosten, alsmede overige landen, 35 ondernemingen.

Ondernemingen die worden uitgesloten, voldoen niet aan één of meer uitgangspunten ten aanzien van:

- kernrechten van de mens
- kinderarbeid
- dwangarbeid
- milieuvervuiling
- controversiële wapens
- vrijheid van vakvereniging en collectieve onderhandeling
- discriminatie en
- betrokkenheid bij corruptie

Tijdens aandeelhoudersvergaderingen van de vastgoedfondsen waarin het pensioenfonds belegt, laat het pensioenfonds zich vertegenwoordigen door de fiduciair beheerder. In bijzondere gevallen zal de fiduciair beheerder vooraf contact opnemen met het fondsbestuur om het stemgedrag af te stemmen.

Risicoparagraaf

Inleiding

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioenverplichtingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen. In deze paragraaf wordt ingegaan op het beleid van het pensioenfonds en de risico's die het pensioenfonds bij de uitvoering van zijn taken loopt. Voor de wijze waarop deze risico's zijn afgedekt en een kwantificering van deze risico's wordt verwezen naar de risicoparagraaf in de jaarrekening.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur heeft zijn beleid verwoord in de ABTN. Algemene leidraad voor het uitvoeren van zijn beheertaken is risicomijdend operationeel management. Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- ALM-beleid en duration matching;
- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- toeslagbeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- beleid ten aanzien van uitbesteding.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De invloed van deze sturingsmiddelen op de financiële positie van het fonds wordt jaarlijks geëvalueerd. Bij deze evaluatie speelt zowel de huidige financiële positie, alsmede de financiële positie van het fonds in de toekomst, een rol.

Om te toetsen of het beleid op lange termijn tot de gewenste ontwikkeling leidt, voert het pensioenfonds ten minste eens in de drie jaar een continuïteitsanalyse uit. De continuïteitsanalyse is geactualiseerd in kwartaal 1 2012 gelijk met het opstellen van een nieuw herstelplan.

Het risicomodel van DNB kent voor een aantal risicocategorieën vastgestelde scenario's ('schokken'). De hoofdletter 'S', aangevuld met een nummer achter een aantal risicocategorieën vertegenwoordigt de code die DNB in het risicomodel voor de desbetreffende risicocategorie hanteert. Bij de berekening van het vereist eigen vermogen (buffers) past het pensioenfonds de standaardmethode toe op basis van de zogenaamde wortelformule ($S1$ t/m $S6$). Kwantitatieve en kwalitatieve toelichtingen van deze risico's zijn opgenomen in de "risicoparagraaf" in de jaarrekening.

Het vereist vermogen wordt berekend op basis van zowel de feitelijke als de strategische beleggingsmix. Doorgaans wordt de hoogste van beide gehanteerd als zijnde het vereist eigen vermogen.

Financiële risico's

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste risico voor het fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen.

De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor eventuele toeslagverlening over de opgebouwde aanspraken en ingegane pensioenen. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Het solvabiliteitsrisico bestaat uit de volgende risicocategorieën:

- Renterisico (S1).
- Zakelijke waarden risico (S2).
- Valuta risico (S3).
- Grondstoffenrisico (S4).
- Kredietrisico (S5).
- Verzekeringstechnisch risico (S6);
- Liquiditeitsrisico (S7);
- Concentratierisico (S8);
- Operationeel risico (S9).

De eerste 6 genoemde risico's zijn in de berekening van het vereist vermogen gekwantificeerd op basis van het standaardmodel. Liquiditeitsrisico's, concentratierisico, en operationeel risico zijn conform het standaardmodel op 0 gezet. Zoals eerder vermeld heeft het bestuur een risico-analyse opgesteld. Deze is per 6 september 2012 vastgesteld.

Hieronder volgt een toelichting per risico. Operationeel risico is een breed begrip en wordt verder uitgesplitst naar diverse risicocategorieën bij "niet financiële risico's".

Renterisico (S1)

Pensioenfondsen kennen doorgaans een langere looptijd voor hun verplichtingen dan voor hun bezittingen. Vanwege deze mismatch ondervindt een fonds renterisico. Immers bij een rentedaling zullen de verplichtingen sterker toenemen in waarde dan de bezittingen. Het standaardmodel van DNB bevat voorgeschreven rentescenario's (verschuiving actuele rentetermijnstructuur via voorgeschreven rentefactoren) om het vereist eigen vermogen voor dit risico te bepalen.

Om de aanwezige mismatch te beperken, dekt het fonds het renterisico gedeeltelijk af.

Na een stapsgewijze implementatie dekt het pensioenfonds sedert januari 2011 60% van voornoemd renterisico af. Een en ander middels de matching portefeuille, zijnde een combinatie van staatsobligaties, bedrijfsobligaties en aanvullende rente derivaten (swaps).

Zakelijke waarden risico (S2)

De waarden van aandelen en onroerend goed zijn onderhevig aan marktfluctuaties. Fondsen die een deel van hun vermogen in dergelijke zakelijke waarden hebben belegd, lopen hierdoor risico.

Valutarisico (S3)

Valutarisico betreft het risico dat de waarde van de beleggingen in vreemde valuta verslechtert als gevolg van veranderingen van valutakoersen. De kans dat de wisselkoers van vreemde valuta verslechtert ten opzichte van de euro betekent een risico voor een pensioenfonds omdat verplichtingen veelal in euro luiden en bezittingen (deels) in vreemde valuta. Dit risico is van belang voor zowel directe posities in een valuta, als voor beleggingen die gewaardeerd zijn in een andere valuta.

Sedert juli 2011 is het strategisch beleid met betrekking tot de afdekking van het onderhavige risico, een 75% afdekking van de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Australische dollar. Daarnaast kent de Japanse Yen een 50% afdekking.

Grondstoffenrisico (S4)

Fondsen die beleggen in grondstoffen (commodities) lopen het risico dat de waarde van deze beleggingen daalt. Het fonds belegt niet in grondstoffen.

Kredietrisico (S5)

Bij het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de tegenpartij tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze spread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid, risicovrij, tot uitkering zal komen.

Verzekeringstechnisch risico (S6)

Naast de financiële risico's staat het fonds bloot aan verzekeringstechnische risico's. Binnen het verzekeringstechnische risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevenrisico).

De sterftetrend zelf dient te worden meegenomen bij de bepaling van de voorziening voor risico fonds.

Liquiditeitsrisico (S7)

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities.

Concentratierisico (S8)

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sectorgebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico.

Inflatierisico

Het pensioenfonds kent een voorwaardelijk toeslagenbeleid en communiceert dit beleid, conform wettelijke voorgeschreven formuleringen, naar alle deelnemers, slapers en gepensioneerden. Door die communicatie is de kans zeer gering dat verwachtingen worden gewekt en juridische claims moeten worden gehonoreerd. Aangevoerd is dat het toeslagenbeleid, ook in financieel mindere tijden, consequent wordt uitgevoerd.

Niet financiële risico's (S9)

Sponsorrisico

Het pensioenfonds heeft een directe economische en contractuele band met de werkgever als sponsor van het pensioenfonds. Deze afhankelijkheid vertaalt zich in risico's voor het pensioenfonds, de zogenaamde sponsorrisico's. Voorbeelden van sponsorrisico's zijn ondermeer: faillissementsrisico, betalingsonmacht van de sponsor veroorzaakt door negatieve ontwikkelingen bij de sponsor, financieringsrisico, beëindiging van de relatie met de sponsor en belangenverstrengeling tussen het pensioenfonds en de sponsor. Meer specifiek zit het risico in de premie opgenomen bijdrage ter dekking van de uitvoeringskosten.

Omgevingsrisico

Hieronder worden risico's verstaan als gevolg van externe veranderingen. Gedacht kan worden aan veranderingen in de maatschappelijke wens om duurzaam te beleggen.

Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico op verlies als resultaat van inadequate of foutieve interne processen, mensen en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Operationele risico's hebben een negatieve impact op een goede uitvoering van de pensioenregeling. Voor deze operationele risico's geldt wel dat een verregaande reductie onevenredig veel inspanning en kosten met zich mee kan brengen. De operationele uitvoering geschiedt door AZL N.V. en ING IM. Deze partijen verstrekken een ISAE 3402-rapportage, type II (voorheen SAS 70-rapportage, type II).

Door het overleggen van deze rapportage tonen AZL N.V. en ING IM aan het pensioenfonds én aan de accountant van het pensioenfonds aan, dat de uitvoering 'in control' is. Het overleggen van de ISAE 3402-rapportage komt tevens tegemoet aan de Beleidsregel 'Uitbesteding Pensioenfonds' waarin DNB heeft vastgesteld dat een pensioenfonds dat zijn administratie uitbesteedt aan een uitvoerder verantwoordelijk is en blijft voor een juiste administratie.

Uitbestedingsrisico's

Het bestuur heeft onder behoud van zijn verantwoordelijkheden een aantal werkzaamheden structureel uitbesteed. De uitbesteding van werkzaamheden aan een derde partij heeft tot gevolg dat het bestuur geen directe gezagsverhouding heeft met de personen die bij de derde partij feitelijk en dagelijks zijn belast met de uitvoering van die werkzaamheden. Het bestuur heeft voorts geen rechtstreeks zicht op en voert geen directe controle uit op administratieve processen, zoals uitbetaling van pensioenen, pensioenberekeningen e.d. Het bestuur erkent voorts dat aan de uitbesteding het risico is verbonden van discontinuïteit van de dienstverlening door AZL N.V. en ING IM.

Bij alle uitbestedingsactiviteiten conformeert het fonds zich volledig aan de regelgeving van DNB op het gebied van uitbesteding. Het fonds beschikt voor iedere extern uit te voeren activiteit over een uitbestedingsovereenkomst die voldoet aan het bij of krachtens artikel 34 van de PW bepaalde. In voorkomende gevallen worden met de uitvoerende organisatie nadere afspraken omtrent procedures, processen, informatieverstopping en te leveren diensten vastgelegd in een Service Level Agreement (SLA). In een SLA worden tenminste ook afspraken vastgelegd over de administratieve organisatie, de autorisatie en procuratiessystemen en de interne controle van de uitvoerende organisatie.

Voor wat betreft de uitbestedingsrisico's kan worden opgemerkt dat het bestuur overleg heeft gevoerd met AZL N.V. over de dienstverlening inclusief de SLA. Om aan de behoefte van het bestuur aan zekerheid en daarmee aan kwaliteitsgaranties tegemoet te komen, heeft AZL N.V. ervoor gekozen om gecertificeerd te worden volgens de richtlijnen van ISAE 3402.

Voor de meest relevante processen is een beschrijving van de AO/IC opgesteld, die heeft geleid tot een beschrijving van de beheersingsmaatregelen voor de betreffende processen.

Voorts wordt het bestuur door middel van periodieke rapportages van zowel de uitvoeringsorganisatie alsmede van externe adviseurs in staat gesteld de risico's en fondssituatie goed te monitoren.

IT risico

De informatietechnologie is een belangrijke risicocategorie voor pensioenfonds. Omdat het merendeel van de fondsen de IT hebben uitbesteed, is dit risico tot een uitbestedingsrisico geworden. Dit geldt ook voor Stichting Pensioenfonds Huntsman Rozenburg.

Integriteitsrisico

DNB verstaat hieronder het risico dat de integriteit van het pensioenfonds dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers dan wel van de leiding, een en ander in het kader van wet-

en regelgeving en maatschappelijke en door het fonds opgestelde normen. Bij de beheersing van dit risico kan gedacht worden aan onder meer gedragscodes en procesmatige waarborgen.

Stichting Pensioenfonds Huntsman Rozenburg heeft een gedragscode en een compliancebeleid. Beide zijn een wettelijke verplichting en DNB ziet actief toe op naleving. DNB toetst voorts nieuwe bestuursleden.

Juridische risico's

Een pensioenfonds loopt het risico in rechte aangesproken te worden. Ten einde dit risico te beperken kan het fonds maatregelen treffen. Eén risico is dat het fonds niet voldoet aan wet- en regelgeving. Een ander risico is dat men als fondsbestuurder in persoon kan worden aangesproken. Een derde risico betreft het niet in voldoende mate vorm geven aan consistent beleid, dit maakt het fonds kwetsbaar indien het hierop wordt aangesproken. Een vierde risico betreft het niet of onduidelijk communiceren naar partijen. Een vijfde risico betreft aansprakelijkheid door het niet of niet goed uitvoeren van werkzaamheden door partijen die het fonds heeft ingehuurd. Met betrekking tot bovengenoemde risico's heeft het bestuur de volgende maatregelen genomen:

1. Het fonds heeft een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten.
2. Het fonds ziet erop toe dat besluitvorming consistent en goed gedocumenteerd plaatsvindt. Deze documentatie zorgt ervoor dat ook derden de inhoud en werking van dit beleid kunnen volgen.
3. Het fonds werkt volgens een communicatieplan. Dit plan bewaakt de wettelijk verplichtte communicatiemomenten. Naast deze vereisten heeft het fonds eigenstandige communicatiedoelstellingen.
4. Met alle ingehuurde partijen zijn contractuele afspraken gemaakt. Partijen dienen regelmatig te rapporteren over het wel of niet voldoen aan de gemaakte afspraken. Daar waar mogelijk heeft het pensioenfonds activiteiten gescheiden ondergebracht, waardoor er een mechanisme ontstaat van controle van de ene door de andere partij.

Jaarlijks vinden er controles plaats door de actuaire op de uitvoering en de accountant op de jaarrekening van het fonds. Materiele onvolkomenheden worden door hen gerapporteerd. In het algemeen, draagt het bestuur er zorg voor dat zij voldoende kennis en kunde bezit om haar verantwoordelijkheid te kunnen dragen. De hierboven genoemde risico's zijn niet limitatief maar de juiste afdekking van deze genoemde risico's geven wel een indicatie over de juridische weerbaarheid van het pensioenfonds.

Samenvatting actuair verslag

Vermogenspositie

In duizendtallen	2012	2011
Aanwezig vermogen	428.475	383.421
Technische voorzieningen	402.068	374.689
Aanwezig vermogen voor risico fonds	426.147	381.477
Technische voorzieningen voor risico fonds	399.740	372.745
Aanwezige dekkinggraad	106,6%	102,3%
Vereiste dekkinggraad	117,2%	117,8%
Minimaal vereiste dekkinggraad	104,1%	104,1%

De door DNB voorgeschreven rentetermijnstructuur voor het vaststellen van de pensioenverplichtingen is voor looptijden onder 33 jaar lager dan die van ultimo 2011. Per saldo heeft dit een verhogend effect op de technische voorzieningen voor risico fonds. In totaal zijn de technische voorzieningen voor risico fonds met 27,0 miljoen gestegen.

Daarnaast is het vermogen voor risico fonds in het verslagjaar met 44,7 miljoen gestegen. Het pensioenfonds heeft een positief resultaat behaald van 17,7 miljoen. Hierdoor is het eigen vermogen gestegen tot 26,4 miljoen.

De dekkinggraad per 31 december 2012 komt door deze oorzaken per saldo 4,3%-punten hoger uit.

Conclusies

De hoogte van de in de jaarrekening genoemde Technische voorzieningen en de Overige technische voorzieningen zijn, als geheel gezien, op de balansdatum toereikend.

Het Vereist Eigen Vermogen (VEV) dat dient als solvabiliteitsbuffer voor de risico's die het pensioenfonds loopt, bedraagt ultimo 2012 uitgedrukt in een percentage van de technische voorzieningen 17,2%. Het Minimaal Vereist Eigen Vermogen (MVEV) bedraagt 4,1%. Het aanwezig eigen vermogen bedraagt 6,6% en bevindt zich daarmee 10,6% punten onder het vereiste niveau.

Het aanwezig eigen vermogen van het pensioenfonds is hoger dan het minimaal vereist niveau. Er is, gemeten naar deze maatstaven ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot en met balansdatum geen sprake van een dekkingstekort.

Door het pensioenfonds is in 2011 een nieuw kortetermijnherstelplan vastgesteld en ingediend bij De Nederlandsche Bank (DNB). DNB heeft laten weten dat zij de aangepaste herstelplannen concreet en haalbaar acht. Onder het herstelplan bedraagt de beoogde dekkinggraad 104,0%. De dekkinggraad bevindt zich op de balansdatum boven dit beoogde niveau. Het pensioenfonds verkeert echter per 31 december 2012 nog steeds in een situatie van reservetekort.

Rozenburg, 4 juni 2013

Het Bestuur,

N. Mol

M.R. Janssen

P.C. Oostveen

E. Maliepaard

mw. A.C.J. Impens

G.C. Plaisier

Verantwoordingsorgaan

Verslag van het Verantwoordingsorgaan over 2012

Taak en werkwijze

Het is de taak van het Verantwoordingsorgaan (VO) om het door het PF-bestuur gevoerde beleid te toetsen. In het bijzonder wordt hierbij nagegaan of het PF-bestuur bij het nemen van zijn besluiten op evenwichtige wijze rekening heeft gehouden met de belangen van alle betrokken partijen te weten de actieven, de slapers, de pensioengerechtigden en de werkgever.

Het VO vergaderde in 2012 viermaal, had driemaal een gesprek met het pensioenfondsbestuur of met een delegatie daarvan en had eenmaal overleg met de actuaris.

Bij het opstellen van zijn oordeel heeft het VO gebruik gemaakt van de volgende documenten: Het concept jaarverslag, de ABTN, het financieel crisisplan, het actuariële rapport en tenslotte overzichten van de besluiten die het PF in 2012 nam in zijn vergaderingen. De volledige notulen werden niet beschikbaar gesteld.

Op het moment van schrijven was er nog geen accountantsrapport. Het bestuur gaf aan dat dit nog wachtte op enkele formaliteiten.

Het VO is verheugd dat het korte termijn herstelplan niet meer nodig is en dat het lange termijn herstelplan voor loopt op het schema. Goed beleid en verstandige beslissingen hebben daaraan duidelijk bijgedragen.

Evenals vorige jaren heeft het VO gekeken naar evenwichtigheid bij de vraag in hoeverre alle betrokken partijen een bijdrage hebben geleverd aan het herstel van het fonds. Dat die bijdrage van alle betrokken partijen er is, bleek duidelijk. De directie deed dit door extra stortingen te doen, de actieven (van voor 2006) door een verandering van de regeling en de slapers en de gepensioneerden door het uitblijven van indexatie.

Het VO deed de suggestie aan het PF-bestuur om nu in kwantitatieve zin na te gaan in welke mate alle betrokkenen in het recente verleden een bijdrage hebben geleverd aan dit herstel. Het PF-bestuur gaf aan de noodzaak van een dergelijk onderzoek niet in te zien.

Oordeel

Voor zover het Verantwoordingsorgaan dat heeft kunnen beoordelen is het van mening dat het bestuur zijn taken voor 2012 naar behoren heeft uitgevoerd.

Aanbevelingen

- Zowel over 2011 als 2012 deed de actuaris de aanbeveling om de Asset Liability Management (ALM) studie, die voor het laatst in 2008 werd uitgevoerd weer te actualiseren en voorts om de Strategic Asset Allocation (SAA) studie te baseren op de hernieuwde uitkomsten hiervan. Het PF-bestuur gaf aan op basis van argumenten een voorkeur te hebben voor een andere aanpak. Mede gezien de turbulentie op de financiële markten acht het VO het van belang dat het PF-bestuur en de actuaris hierover in 2013 nader overleg voeren.
- In 2010 vond er voor het laatst externe controle plaats middels een visitatiecommissie. Het VO heeft dit ervaren als een zinvolle actie met waardevolle aanbevelingen en beveelt aan om dit conform de regels in 2013 te herhalen.

- Er zijn meerdere manieren om naar de pensioen premie te kijken: de kostendekkende premie, de gedempte kostendekkende premie en de doorsneepremie. Voorts is er de premiedekkingsgraad eis in geval van onderdekking. Dit is complexe materie waarbij aan de ene kant van belang is wat de minimale vereisten zijn van de DNB en aan de andere kant wat in reële termen echt nodig is voor het opbouwen van nieuwe rechten. Het VO vraagt zich in deze context af of gedurende de afgelopen vier jaar de extra stortingen ten behoeve het herstel van fonds (€ 15M) wel ten volle voor dat doel zijn aangewend en niet ook gedeeltelijk voor de opbouw van nieuwe rechten. Het VO beveelt het PF-bestuur aan om hier goed naar te kijken.
- Gezien het belang van kostenbeheersing en in lijn met de aanbeveling van de actuaris, beveelt het VO aan meer onderbouwing van de uitvoeringskosten beschikbaar te stellen en tevens zeker te stellen dat deze door de pensioenpremie ook in de toekomst voldoende gedekt zullen zijn.

Het Verantwoordingsorgaan

E. Barents

L.A.C.Thring

W.J. Veenendaal

Reactie van het bestuur

Met waardering heeft het bestuur kennis genomen van het verslag van het Verantwoordingsorgaan.

Het bestuur is verheugd over het oordeel van het Verantwoordingsorgaan. De aanbevelingen van het Verantwoordingsorgaan zullen door het bestuur ter harte genomen worden bij komende besluitvorming.

Jaarrekening

Balans per 31 december

(na resultaatverdeling; in duizenden euro)

Activa	2012	2011
Beleggingen voor risico pensioenfondsen [1]		
Onroerende zaken	36.413	31.891
Zakelijke waarden	169.387	160.299
Vastrentende waarden	208.938	184.662
Derivaten	6.633	7.022
	421.371	383.874
Beleggingen voor risico deelnemers [2]		
Zakelijke waarden	760	660
Vastrentende waarden	1.523	1.230
Overige beleggingen	45	54
	2.328	1.944
Vorderingen en overlopende activa [3]		
Lopende intrest en nog te ontvangen dividend	3.932	4.046
Overige vorderingen	342	220
	4.274	4.266
Liquide middelen [4]	1.384	282
	429.357	390.366

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Passiva	2012	2011
Stichtingskapitaal [5]	1	1
Algemene reserve [6]	26.406	8.731
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds [7]	399.740	374.689
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers [8]	2.328	1.944
Kortlopende schulden en overlopende passiva [9]	882	5.001
	429.357	390.366

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

	2012	2011
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds [10]		
Directe beleggingsopbrengsten	7.942	7.969
Indirecte beleggingsopbrengsten	46.781	10.776
Kosten van vermogensbeheer	9	-267
	54.732	18.478
Beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers [11]	249	-32
Premiebijdragen van werknemers en werkgevers [12]	8.492	11.126
Premiebijdragen voor risico deelnemers [13]	165	202
Onttrekking beleggingen voor risico deelnemer t.b.v. inkoop rechten [14]	-30	-136
Saldo van overdrachten van rechten [15]		
Overgenomen pensioenverplichtingen	44	189
Overgedragen pensioenverplichtingen	-111	-197
	-67	-8
Pensioenuitkeringen [16]	-19.572	-19.725

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

	2012	2011
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
Pensioenopbouw	-6.483	-5.148
Indexering en overige toeslagen	-80	-145
Rentetoevoeging	-5.651	-4.353
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	20.013	20.168
Wijziging marktrente	-33.536	-41.429
Schattingswijziging (UFR-methodiek)	6.624	0
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	49	-44
Wijziging overlevingstafel	-4.422	0
Wijziging ervaringssterfte	-2.412	0
Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen	567	239
Correctie beginstand (prepensioen)	280	0
	-25.051	-30.712
Mutatie voorzieningen voor risico deelnemers [17]		
Pensioenspaarkapitalen	-384	-34
Herverzekering [18]		
Premies herverzekering	-80	-71
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten [19]	-779	-791
Overige baten [20]	0	13
Saldo van baten en lasten	17.675	-21.690
Bestemming van het saldo		
Algemene reserve	17.675	-21.690

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Kasstroomoverzicht

(in duizenden euro)

	2012	2011
Pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
Bijdragen van werkgevers en werknemers	8.491	11.126
Wegens overgenomen pensioenverplichtingen	44	189
Overige	0	12
	8.535	11.327
Uitgaven		
Pensioenen en afkopen	-19.909	-19.755
Wegens overgedragen pensioenverplichtingen	-111	-197
Premies herverzekering	-80	-71
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-283	-823
	-20.383	-20.846
Beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Directe beleggingsopbrengsten	8.056	8.181
Verkopen en aflossingen beleggingen	46.080	111.122
	54.136	119.303
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-40.678	-110.318
Kosten van vermogensbeheer	-346	88
Overige	-162	0
	-41.186	-110.230
Mutatie geldmiddelen	1.102	-446
Saldo geldmiddelen 1 januari	282	728
Saldo geldmiddelen 31 december	1.384	282

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Toepassing richtlijnen voor de jaarverslaggeving

Stichting Pensioenfonds Huntsman Rozenburg heeft bij de samenstelling van dit jaarverslag de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en BW2 Titel 9 toegepast. Alsmede de richtlijnen voor jaarverslaggeving (RJ), waarvan in het bijzonder RJ610.

Waardering

Algemene grondslagen

Alle activa en passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, tenzij hierna een andere waarderingsgrondslag wordt vermeld. Voor kortlopende vorderingen en schulden wordt de kostprijs geacht een redelijke benadering te zijn van de reële waarde.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta's worden omgerekend naar euro tegen de reële koers per balansdatum. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

Beleggingen

De beleggingswaarde wordt vastgesteld op transactiedatum.

Onroerende zaken

De ter beurze genoteerde aandelen in vastgoedbeleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen de beurswaarde ultimo boekjaar. De niet ter beurze genoteerde fondsen worden gewaardeerd tegen actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde ultimo boekjaar, waarbij de onderliggende beleggingen zijn gewaardeerd op marktwaarde.

Zakelijke waarden

De ter beurze genoteerde aandelen worden gewaardeerd tegen de beurswaarde ultimo boekjaar. De niet ter beurze genoteerde fondsen worden gewaardeerd tegen hun actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde ultimo boekjaar, waarbij de onderliggende beleggingen zijn gewaardeerd op marktwaarde.

Vastrentende waarden

De ter beurze genoteerde obligaties worden gewaardeerd tegen de beurswaarde ultimo boekjaar. De niet ter beurze genoteerde fondsen worden gewaardeerd tegen hun actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde ultimo boekjaar, waarbij de onderliggende beleggingen zijn gewaardeerd op marktwaarde.

Derivaten

Beleggingen in beursgenoteerde derivaten worden gewaardeerd tegen de op 31 december bekende marktprijzen. Beleggingen welke onderhands zijn gekocht, waarvoor geen directe marktwaardering beschikbaar is, worden gewaardeerd op basis van actuele marktparameters. Bij de berekening van de waarde van swaps wordt de Eonia curve toegepast. RJ 610 schrijft voor dat derivaten met een negatieve waarde op de passiva zijde van de balans moeten worden weergegeven.

Algemene reserve

Het jaarlijkse resultaat volgens de rekening van baten en lasten wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Voorziening pensioenverplichtingen

De actuariële berekening van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2012 is gebaseerd op de door DNB beschikbaar gestelde rentetermijnstructuur. De voorziening pensioenverplichting is berekend op basis van de AG Prognosetafel 2010-2062 startjaar 2012. Er wordt rekening gehouden met het verschil in overlevingskansen tussen de werkende en de totale bevolking door toepassing van de fondsspecifieke Towers Watson 2012 ervaringssterfte. Dit is een leeftijdsafhankelijke vermenigvuldigingsfactor waarmee de overlevingskansen worden aangepast.

Er wordt tot de pensioendatum gerekend met het onbepaalde partnersysteem en een partnerfrequentie van 100%. Er wordt een leeftijdsverschil van drie jaar tussen man en vrouw verondersteld. Met toekomstige toe- en uittredingen is geen rekening gehouden. Voor de dekking van de uitvoeringskosten is een kostenvoorziening ter grootte van 2% van de voorziening pensioenverplichtingen opgenomen. Een deel van de uitvoeringskosten wordt gedekt door premiebijdragen. Beleggingskosten en overige beleggingsbeheerskosten worden gedekt uit de beleggingsopbrengsten.

De rentetoevoeging in het verslagjaar is gebaseerd op éénjaarsrente uit de DNB-rentetermijnstructuur primo van het boekjaar en bedraagt 1,544%. Hierdoor is een bedrag van € 5,652 miljoen toegevoegd aan de voorziening pensioenverplichting voor risico fonds.

De voorziening pensioenverplichtingen voor (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte deelnemers is vastgesteld als de contante waarde van de bereikbare pensioenaanspraken.

Ultimo boekjaar zijn, evenals vorige twee boekjaren, geen langdurige zieken aanwezig geweest in het deelnemersbestand.

Derhalve is geen rekening gehouden met de toekomstige schadelast voor zieke deelnemers op balansdatum die naar verwachting arbeidsongeschikt zullen worden verklaard.

De modified duration van de pensioenverplichtingen bedraagt 13,6 (2011 : 13,5).

Schattingswijziging

In 2012 heeft de Commissie Overlevingstafels van het AG een herziening van de AG-prognosetafel 2010-2060 gepubliceerd, zijnde de AG-prognosetafel 2012-2062, en heeft het fonds besloten over te gaan op deze nieuwe overlevingstafel. Dit wordt gezien als een schattingswijziging. Ultimo 2012 is de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds verhoogd met 1,1%-punt als gevolg van deze schattingswijziging. Het cumulatief effect van de schattingswijziging op de technische voorziening ad. € 4.422 miljoen is als mutatie in het resultaat verwerkt.

Medio 2012 is door Towers Watson een nieuw model (Towers Watson Ervaringssterftemodel 2012) beschikbaar gekomen die op basis van inkomen en een 3-tal sectoren de correctie bepaalt. Het bestuur heeft hierop onderzoek laten uitvoeren naar de ervaringssterfte die het best past bij de karakteristieken van de populatie van het fonds. In de presentatie van 1 november 2012 zijn de uitkomsten van het onderzoek toegelicht. Het bestuur heeft hierop besloten deze correcties over te nemen en de fondsspecifieke ervaringsstefte uit het Towers Watson Ervaringssterftemodel 2012 per einde 2012 toe te passen. Ultimo 2012 is de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds verhoogd met 0,6% als gevolg van de wijziging van de ervaringssterfte. Het cumulatief effect van deze wijziging op de technische voorziening ad. € 2.412 is als mutatie in het resultaat verwerkt.

DNB heeft per eind september 2012 de methodiek voor het vaststellen van de nominale rentetermijnstructuur aangepast. Hierbij gaat het om een aanpassing van de rentetermijnstructuur voor looptijden vanaf 20 jaar. Voor looptijden tot en met 20 jaar blijft de rente gelijk aan de driemaands gemiddelde rente. Voor looptijden vanaf 20 jaar wordt de rente zodanig aangepast dat deze toegroeit naar de zogenoemde Ultimate Forward Rate (UFR). Dit wordt gezien als een schattingswijziging. Ultimo 2012 is de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds verlaagd met 1,6% als gevolg van deze schattingswijziging. Het cumulatief effect van de schattingswijziging op de technische voorziening ad.-/ € 6.624 is als mutatie in het resultaat verwerkt.

Actuariële premie

Ter dekking van het premievrijstellingsrisico en het invaliditeitspensioen is de netto premie in 2012 in totaal verhoogd met 5%.

Toeslagverlening

Het fonds kent een voorwaardelijk toeslagbeleid. Toeslag of gedeeltelijke toeslag vindt alleen plaats als het eigen vermogen na indexatie ten minste gelijk is aan het minimaal vereist eigen vermogen.

Herverzekering

Het fonds heeft risico's ondergebracht bij een herverzekeringsmaatschappij. Het gaat dan om de risico's van overlijden en arbeidsongeschiktheid (het premievrijstellingsrisico en het loonvorderingsrisico).

Beide risico's zijn op stop-lossbasis verzekerd bij Zwitserleven. Met een stop-lossverzekering wordt de totale schade in enig jaar beperkt. Het contract met Zwitserleven is afgelopen per 31 december 2012.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld via de directe methode.

Resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan:

- rente;
- dividend;
- soortgelijke opbrengsten.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden de volgende resultaten opgenomen:

- gerealiseerde en niet-gerealiseerde koersverschillen van aandelen, aandelen vastgoedmaatschappijen en obligaties;
- valutaverschillen inzake deposito's en bankrekeningen in buitenlandse valuta en valutatermijntransacties.

Kosten vermogensbeheer

Onder de kosten vermogensbeheer worden de administratiekosten opgenomen die verband houden met het beheer van de beleggingen.

Bestemming van het saldo

Het resultaat ultimo boekjaar wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Toelichting op de balans per 31 december

(in duizenden euro)

Activa

[1] Beleggingen voor risico pensioenfonds

Categorie	Stand ultimo 2011	Aankopen/Verstrekkingen	Verkopen/aflossingen	Gerealiseerde koersverschillen	Niet-gerealiseerde koersverschillen	Stand ultimo 2012
Onroerende zaken						
Niet-beursgenoteerde aandelen vastgoedmaatschappijen	16.856	72	-42	-1	-627	16.258
Beursgenoteerde aandelen vastgoedmaatschappijen	15.035	1.500	0	0	3.620	20.155
	31.891	1.572	-42	-1	2.993	36.413
Zakelijke waarden						
Beleggingsfondsen in aandelen	160.299	1.841	-15.552	1.192	21.607	169.387
Vastrentende waarden						
Niet-beursgenoteerde vastrentende beleggingsfondsen	42.084	9.222	0	0	6.778	58.084
Beursgenoteerde Staatsobligaties	142.154	15.170	-14.312	257	7.573	150.842
Depositos	400	12.870	-13.270	0	0	0
Leningen op schuldbekentenis	24	0	-11	-1	0	12
	184.662	37.262	-27.593	256	14.351	208.938
Derivaten						
Swaps	7.022	47.600	-54.923	3.329	2.876	5.904
Herrubricering valutatermijncontracten						729
	7.022	47.600	-54.923	3.329	2.876	6.633
Belegd vermogen activa zijde	383.874	88.275	-98.110	4.776	41.827	421.371
Derivaten						
Valutatermijncontracten	-3.890	4.441 ¹⁾	0 ¹⁾	-551	729	729
Herrubricering valutatermijncontracten						-729
Belegd vermogen passiva zijde	-3.890	4.441	0	-551	729	0
Totaal belegd vermogen	379.984	92.716	-98.110	4.225	42.556	421.371

1) De aan- en verkopen zijn gesaldeerd weergegeven.

Aansluiting beleggingen tussen de jaarrekening en de Risicoparaagraaf:

	Stand ultimo 2012	Liquide middelen	Overlopende intrest	Te vorderen dividend- belasting	Overlopende aan- en verkopen beleggingen	Toepassen Look Through	Stand ultimo 2012 conform risico- paraagraaf
Onroerende zaken	36.413					0	36.413
Zakelijke waarden	169.387			168		-1.750	167.805
Vastrentende waarden	208.938		3.838			-875	211.901
Derivaten	6.633					510	7.143
Overige beleggingen	0	10	94		-2	2.115	2.217
	421.371	10	3.932	168	-2	0	425.479

Methodiek bepaling marktwaarde

Level 1: Directe marktwaardering: beursnotering in een actieve markt (waarop geen prijsaanpassingen worden uitgevoerd).

Level 2: Afgeleide marktwaardering: geen directe beursnotering maar andere uit de markt waarneembare data danwel een prijs gebaseerd op een transactie in een niet actieve markt met niet-significante prijsaanpassing (gebaseerd op aannames en schattingen).

Level 3: Modellen en technieken: marktwaardebepaling niet gebaseerd op marktdata, maar gebaseerd op aannames en schattingen die de prijs significant beïnvloeden.

	Level 1	Level 2	Level 3	Stand ultimo 2012
Onroerende zaken				
Aandelen vastgoedmaatschappijen	20.155	5.549	10.709	36.413
Zakelijke waarden				
Beleggingsfondsen in aandelen	167.805	0	0	167.805
Vastrentende waarden				
Obligaties	211.901	0	0	211.901
Derivaten				
Valutatermijncontracten	0	750	0	750
Swaps	0	6.393	0	6.393
	0	7.143	0	7.143
Overige				
Liquide middelen beschikbaar voor beleggingen	2.217	0	0	2.217
Totaal belegd vermogen	402.078	12.692	10.709	425.479

	Level 1	Level 2	Level 3	Stand ultimo 2011
Onroerende zaken				
Aandelen vastgoedmaatschappijen	15.035	5.899	10.957	31.891
Zakelijke waarden				
Beleggingsfondsen in aandelen	157.805	0	0	157.805
Vastrentende waarden				
Obligaties en leningen op schuldbekentenis	190.916	0	0	190.916
Overige				
Liquide middelen beschikbaar voor beleggingen	3.298	0	0	3.298
Overig	0	0	368	368
	3.298	0	368	3.666
Totaal belegd vermogen	367.054	5.899	11.325	384.278

[2] Beleggingen voor risico deelnemers

Categorie	Stand ultimo 2011	Aankopen/Verstrekkingen	Verkopen aflossingen	Rendement	Stand ultimo 2012
Zakelijke waarden					
Aandelen	660	354	-358	104	760
Vastrentende waarden					
Obligaties	1.230	180	-32	145	1.523
Overige beleggingen					
Liquiditeiten	54	22	-31	0	45
Totaal belegd vermogen	1.944	556	-421	249	2.328

	2012	2011
[3] Vorderingen en overlopende activa		
Lopende intrest en nog te ontvangen dividend		
Vastrentende waarden	3.838	3.940
Derivaten	94	105
Overig	0	1
	3.932	4.046
Overige vorderingen		
Dividendbelasting	168	171
Beleggingen	0	10
Rekening ING	166	0
Premies	1	0
Uitkeringen	1	0
Dubbel betaalde uitkeringen	0	38
Diversen	6	1
	342	220
Totaal vorderingen en overlopende activa	4.274	4.266
[4] Liquide middelen		
Depotbank	10	71
ING bank N.V.	1.374	211
	1.384	282
Passiva		
[5] Stichtingskapitaal	1	1
[6] Algemene reserve		
Stand 31 december	8.731	30.421
Besteding van het saldo van baten en lasten	17.675	-21.690
Stand per 31 december	26.406	8.731
Het minimaal vereiste vermogen bedraagt	104,1%	104,1%
Het vereiste vermogen bedraagt	117,2%	117,8%
De dekkingsgraad is	106,6%	102,3%

De dekkingsgraad is vastgesteld als het totaal vermogen (Reserves + Voorziening pensioenverplichting voor risico pensioenfonds) gedeeld door de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds.

De berekening is als volgt:

$$(26.406+399.740)/399.740 \times 100\% = 106,6\%$$

In het vorige verslagjaar is een nieuw korte termijn herstelplan opgesteld. DNB heeft laten weten dat zij het aangepaste herstelplan concreet en haalbaar acht. DNB stemt in met het plan. Volgens het nieuwe herstelplan zou de dekkingsgraad per 31 december 2012 106,0% van de Technische Voorziening zijn geweest. Per 31 december 2012 blijkt de dekkingsgraad in werkelijkheid 106,6% van de Technische Voorziening te zijn. De feitelijke dekkingsgraad is dus hoger dan de in het herstelplan geschatte dekkingsgraad.

[7] Ontwikkeling van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

	2012	2011
Stand per 1 januari	374.689	343.977
Premies	6.483	5.148
Intresttoevoeging	5.651	4.353
Overgenomen pensioenverplichtingen	79	261
Uitkeringen eigen rekening	-19.622	-19.774
Vrijgevallen voor excassokosten	-391	-394
Overgedragen pensioenverplichtingen	-128	-217
Technisch resultaat	-567	-239
Wijziging overlevingstafels	4.422	0
Wijziging ervaringssterfte	2.412	0
Wijziging marktrente	33.536	41.429
Schattingswijziging (UFR-methodiek)	-6.624	0
Correctie beginstand (prepensioen)	-280	0
Indexatie	80	145
Stand per 31 december	399.740	374.689

	2012	2011
De technische voorzieningen zijn als volgt opgebouwd:		
Actieve- en arbeidsongeschikte deelnemers (pensioen)	104.654	95.466
Gewezen deelnemers (pensioen)	27.565	25.004
Gewezen deelnemers (prepensioen)	0	280
Pensioengerechtigden (pensioen)	267.427	253.766
Pensioengerechtigden (prepensioen)	94	173
Stand voorziening per 31 december	399.740	374.689
Schattingswijziging		
Ultimo 2012 is de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds schattingswijziging verlaagd met 3,7% als gevolg van de toepassing van de Ultimate Forward Rate (UFR) in plaats van de rentetermijnstructuur. Dit wordt gezien als een schattingswijziging(RTS 102,9% op basis van UFR 106,6%).		
[8] Voorziening pensioenverplichtingen voor rekening en risico deelnemers		
Stand 1 januari	1.944	1.910
Stortingen	165	202
Opnames	-30	-136
Rendement	249	-32
Stand 31 december	2.328	1.944
[9] Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Derivaten	0	3.890
Beleggingen	2	4
Te betalen loonheffing	281	303
Sociale lasten	66	70
Te betalen algemene kosten	533	734
	882	5.001

Toelichting op de staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

Bezoldiging bestuursleden

De bezoldiging van de voorzitter wordt door de werkgever betaald.

De overige bestuursleden van Stichting Pensioenfonds Huntsman Rozenburg hebben in 2012 geen bezoldiging ontvangen.

Personeel

Gedurende het boekjaar 2012 had Stichting Pensioenfonds Huntsman Rozenburg geen personeelsleden in dienst. De Manager Pensioenfonds en de administrateur zijn in dienst van de onderneming. De kosten worden doorbelast naar het pensioenfonds.

Baten en lasten

[10] Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds

Directe beleggingsopbrengsten

	2012	2011
Onroerende zaken	492	640
Zakelijke waarden	1.225	578
Vastrentende waarden	5.264	5.937
Derivaten	937	812
Banken & deposito's	-3	0
Overdracht pensioenen	-1	2
Overigen	28	0
	7.942	7.969

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onroerende zaken

Ongerealiseerd resultaat	2.993	-1.977
Gerealiseerd resultaat	-1	0

Zakelijke waarden

Ongerealiseerd resultaat	21.607	-5.380
Gerealiseerd resultaat	1.192	-750

Vastrentende waarden

Ongerealiseerd resultaat	14.351	10.674
Gerealiseerd resultaat	256	2.096

Derivaten

Ongerealiseerd resultaat	3.605	3.736
Gerealiseerd resultaat	2.778	2.384

Valutaresultaat liquide middelen

0 -7

46.781 **10.776**

	2012	2011
Kosten van vermogensbeheer		
Bewaarloon effecten	-30	-28
Beheerloon	-429	-378
Rebate fee obligaties	75	1
Rebate fee aandelen	393	138
	9	-267
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds	54.732	18.478
[11] Beleggingen voor risico deelnemers		
Vermogensresultaat	249	-32
[12] Premiebijdragen van werkgevers en werknemers		
Werkgeverspremie	7.976	10.520
Werknemerspremie	465	471
Vrijval rekening en risico deelnemers ten behoeve van ingegane (pre)pensioenen	51	135
	8.492	11.126
De kostendeekkende premie bedraagt	8.702	6.981
De gedempte kostendeekkende premie bedraagt	6.477	6.126
<i>De kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:</i>		
Actuarieel benodigd	7.029	5.645
Opslag in stand houden vereist vermogen	1.251	1.005
Opslag voor uitvoeringskosten	422	331
	8.702	6.981
<i>De gedempte premie is als volgt samengesteld:</i>		
Actuarieel benodigd	5.232	4.953
Opslag in stand houden vereist vermogen	931	882
Opslag voor uitvoeringskosten	314	291
	6.477	6.126
Bij de bepaling van de aan het boekjaar toe te rekenen premie is rekening gehouden met verleende premiekortingen en/ of toeslagen. In het boekjaar is een korting verstrekt van € 0.		
[13] Premiebijdragen voor risico deelnemers		
Premies pensioensparen	165	202

	2012	2011
[14] Onttrekking beleggingen voor risico deelnemers t.b.v. inkoop rechten	-30	-136
[15] Saldo van overdrachten van rechten		
Overgenomen pensioenverplichtingen	44	189
Overgedragen pensioenverplichtingen	-111	-197
	-67	-8
[16] Pensioenuitkeringen		
Ouderdomspensioen	-14.746	-15.068
Partnerpensioen	-3.280	-3.099
Wezenpensioen	-16	-8
Compensatie overhevelingstoeslag	-7	-11
Vakantiegeld	-1.461	-1.481
Afkoopsommen	-62	-57
ZFW/ZKV prepensioen	0	-1
	-19.572	-19.725
[17] Mutatie voorziening voor risico deelnemers		
Stortingen	-165	-202
Onttrekkingen i.v.m. pensionering	30	136
Rendement	-249	32
	-384	-34
[18] Herverzekering		
Premie	-80	-71
[19] Pensioenuitvoerings- en administratiekosten		
Administratie	-299	-269
Doorbelaste personeelskosten	-184	-187
Accountant (controle jaarrekening)	-40	-48
Actuaris	-130	-165
OPF	-7	-6
Vergoeding externe leden beleggingscommissie	-17	-17
De Nederlandsche Bank	-22	-20
Doorbelaste kantoor- en representatiekosten	-29	-28
Overige	-51	-51
	-779	-791

	2012	2011
[20] Overige baten		
Vrijval schulden i.v.m. sterfte en overdracht	0	12
Overig	0	1
	0	13

	2012	2011
Actuariële analyse van het resultaat		
Directe beleggingsopbrengsten	7.942	7.702
Indirecte beleggingsopbrengsten	41.140	6.423
Kosten pensioenuitvoering	33	-66
Financiering	990	5.150
Indexatie	-80	-145
Kanssystemen	1.053	666
Mutaties waardeoverdrachten	13	-52
Mutaties uitkeringen	50	49
Wijziging rekenrente	-26.912	-41.429
Wijziging u.h.v. actuariële grondslagen en/of methoden	-6.834	0
Andere baten/lasten	280	12
Resultaat	17.675	-21.690

Risicoparaagraaf

(in duizenden euro)

In de risicoparaagraaf binnen het bestuursverslag is het beleid rond risicobeheersing uiteengezet. Hierna worden een aantal specifieke risico's nader toegelicht en gekwantificeerd. Conform de berekeningen van het Vereist eigen vermogen in het Actuariel rapport is de risicoparaagraaf gebaseerd op basis van het doorkijkbeginsel (lookthrough-principe) en wordt er rekening gehouden met recente ontwikkelingen zoals het gebruik van de UFR.

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste financieel risico voor het Pensioenfonds is het niet kunnen nakomen van de pensioentoezeggingen. Een belangrijke maatstaf hiervoor is het aanwezig Eigen vermogen. Wettelijk is een gestandaardiseerde methode (standaardmodel) vastgelegd om te kunnen toetsen of het aanwezig Eigen vermogen voldoende is om een aantal specifieke financiële risico's op te kunnen vangen en daarmee of aan de pensioentoezeggingen kan worden voldaan. De berekeningen van het vereist eigen vermogen zijn met name van belang voor de premiestelling en de evaluatie van het herstelplan van het fonds. Het Eigen vermogen van het Pensioenfonds is per 31 december 2012 kleiner dan het Vereist eigen vermogen volgens het standaardmodel, waardoor het Pensioenfonds in een reservetekort verkeert.

Jaarlijks vindt toetsing plaats aan de hand van dit standaardmodel. De verschillende standaard risicofactoren hierin worden benoemd onder de noemer S1 tot en met S6. Naast de standaard risicocomponenten (S-componenten) is in de bepaling van het vereist eigen vermogen ook rekening gehouden met de volgende additionele risicocomponenten: actief risico, leverage-risico, liquiditeitsrisico (voornoemde risico's worden verwerkt binnen de berekeningen van de S2 middels een extra verzwaring van de buffer) en concentratierisico (S8). Hierna zijn de uitkomsten weergegeven voor de verschillende risicocategorieën op basis van het maximum van de feitelijke en strategische beleggingsmix (2012: strategisch 117,2%; 2011: feitelijk 117,8%).

	2012		2011	
	€	%	€	%
Renterisico (S1)	12.397	3,1	13.229	3,5
Zakelijke waarden risico (S2)	59.121	14,8	56.159	15,0
Valutarisico (S3)	15.486	3,9	13.671	3,6
Grondstoffenrisico (S4)	0	0,0	0	0,0
Kredietrisico (S5)	2.143	0,5	2.990	0,8
Verzekeringstechnisch risico (S6)	10.778	2,7	12.939	3,5
Concentratierisico (S8)	2.289	0,6	0	0
Diversificatie-effect	-33.311	-8,3	-32.392	-8,6
Vereist eigen vermogen	68.903	17,2	66.596	17,8
Aanwezige dekkinggraad		106,6		102,3
Minimaal vereiste dekkinggraad		104,1		104,1
Vereiste dekkinggraad		117,2		117,8

De dekkingsgraad wordt berekend door het totaal van de activa voor risico van het Pensioenfonds (minus de passiefposten Kortlopende schulden en overlopende passiva en Herverzekeringsdeel technische voorzieningen) te delen door de Voorziening pensioenverplichtingen (plus Overige technische voorzieningen). Het afgelopen jaar is deze, op grondslagen van het Pensioenfonds, toegenomen van 102,3% (2011) tot 106,6% (2012).

Renterisico

Het renterisico wordt veroorzaakt, doordat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen. Het Pensioenfonds kent een langere looptijd voor pensioenverplichtingen dan voor de looptijd van de beleggingen. Onderstaande duratie cijfers geven meer inzicht.

Duratie van de vastrentende waarden (inclusief rentederivaten) 11,36

Duratie van de pensioenverplichtingen 13,63

Voor de vaststelling van het renterisico bij het vereist eigen vermogen worden de kasstromen van de rentegevoelige beleggingen afgezet tegen de kasstromen van de voorziening pensioenverplichtingen. Vervolgens worden beide kasstromen afgezet tegen door DNB bepaalde renteschokken die per looptijd verschillen. Op basis van deze renteschokken kan de impact op de technische voorziening en de impact op alle rentegevoelige beleggingen worden berekend. Overeenkomstig kan een afdekkingspercentage worden berekend. Rentegevoeligheid is één van de belangrijkste factoren bij de bepaling van de (strategische) assetallocatie van de portefeuille.

Derivaten

Met behulp van deze derivaten wordt het strategisch afdekkingspercentage vorm gegeven. Strategisch dekt het fonds volgens het beleggingsmandaat 60% van het renterisico van haar verplichtingen af.

Zakelijke waarden risico

Het pensioenfonds loopt het risico dat haar beleggingen in aandelen, vastgoed en alternatieve beleggingen in waarde dalen. In het beleggingsbeleid wordt met dergelijke risico's rekening gehouden door ondermeer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar categorieën, markten en dergelijke. De volatiliteit van de marktwaarden (prijsrisico's) van beleggingen wordt periodiek geëvalueerd en kan leiden tot bijstellingen in het vermogensbeheer. In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende zakelijke waarden categorieën getoond.

Verdeling onroerende zaken en zakelijke waarden per categorie:

Ontwikkelde markten (Mature markets)
 Opkomende markten (Emerging markets)

2012		2011	
€	%	€	%
181.075	88,7	167.691	88,4
23.143	11,3	22.005	11,6
204.218	100,0	189.696	100,0

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch zakelijke waarden risico rekening gehouden met de door DNB voorgeschreven schokken die variëren overeenkomstig de risicograad van het type belegging. Deze standaardschokken zijn verder opgehoogd om zodoende rekening te houden met de volgende additionele risicocomponenten: leverage-risico en liquiditeitsrisico.

Valutarisico

Het valutarisico wordt veroorzaakt, doordat de verplichtingen van het pensioenfonds in euro's luiden terwijl veel van de beleggingen van het pensioenfonds in niet-euro luiden. Het pensioenfonds loopt het risico dat haar buitenlandse beleggingen dalen in waarde als gevolg van valutakoersontwikkelingen. Het pensioenfonds kiest er daarom voor om (een gedeelte) van haar buitenlandse valuta's af te dekken. Zonder afdekking van valutarisico loopt het pensioenfonds risico bij een daling van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Door meer dan 100% van het risico af te dekken loopt het fonds risico bij een stijging van vreemde valuta ten opzichte van de euro.

	2012		2011	
	€	%	€	%
<i>Onroerende zaken naar valuta voor afdekking met derivaten</i>				
Euro	36.413	100,0	31.891	100,0
	36.413	100,0	31.891	100,0
<i>Onroerende zaken naar valuta na afdekking met derivaten</i>				
Euro	36.413	100,0	31.891	100,0
	36.413	100,0	31.891	100,0

	2012		2011	
	€	%	€	%
<i>Zakelijke waarden naar valuta voor afdekking met derivaten</i>				
Euro	32.723	19,5	29.624	18,8
Amerikaanse dollar	52.155	31,1	49.685	31,5
Australische dollar	5.163	3,1	5.668	3,6
Braziliaanse real	1.632	1,0	1.478	0,9
Britse pound sterling	26.129	15,6	24.046	15,2
Canadese dollar	1.737	1,0	1.240	0,8
Deense kroon	1.360	0,8	740	0,5
Hongkongse dollar	6.122	3,6	5.769	3,7
Indiase roepia	2.023	1,2	1.544	1,0
Japans yen	10.470	6,2	10.637	6,7
Noorse kroon	2.307	1,4	1.745	1,1
Singaporese dollar	1.338	0,8	1.436	0,9
Nieuwe Taiwanese dollar	1.514	0,9	1.544	1,0
Nieuwe Turkse lira	1.046	0,6	604	0,4
Zwitserse Frank	9.916	5,9	10.960	6,9
Zuidkoreaanse won	2.617	1,6	2.276	1,4
Zuid-Afrikaanse rand	1.247	0,7	1.513	1,0
Zweedse kroon	4.280	2,6	4.136	2,6
Overige valuta	4.026	2,4	3.160	2,0
	167.805	100,0	157.805	100,0

	2012		2011	
	€	%	€	%
<i>Zakelijke waarden naar valuta na afdekking met derivaten</i>				
Euro	106.219	63,3	99.395	63,0
Amerikaanse dollar	9.004	5,4	10.110	6,4
Australische dollar	1.286	0,8	1.359	0,9
Braziliaanse real	1.632	1,0	1.478	0,9
Britse pound sterling	5.815	3,5	4.706	3,0
Canadese dollar	1.737	1,0	1.240	0,8
Deense kroon	1.360	0,8	740	0,5
Hongkongse dollar	6.122	3,6	5.769	3,7
Indiase roepia	2.023	1,2	1.544	1,0
Japans yen	4.316	2,6	4.090	2,6
Noorse kroon	2.307	1,4	1.745	1,1
Singaporese dollar	1.338	0,8	1.436	0,9
Nieuwe Taiwanese dollar	1.514	0,9	1.544	1,0
Nieuwe Turkse lira	1.046	0,6	604	0,4
Zwitserse Frank	9.916	5,9	10.960	6,9
Zuidkoreaanse won	2.617	1,6	2.276	1,4
Zuid-Afrikaanse rand	1.247	0,7	1.513	1,0
Zweedse kroon	4.280	2,6	4.136	2,6
Overige valuta	4.026	2,4	3.160	2,0
	167.805	100,0	157.805	100,0

	2012		2011	
	€	%	€	%
<i>Vastrentende waarden naar valuta voor afdekking met derivaten</i>				
Euro	211.354	99,7	187.660	100,0
Amerikaanse dollar	429	0,2		0,0
Britse pound sterling	118	0,1		0,0
	211.901	100,0	187.660	100,0

	2012		2011	
	€	%	€	%
<i>Vastrentende waarden naar valuta na afdekking met derivaten</i>				
Euro	211.354	99,7	187.660	100,0
Amerikaanse dollar	429	0,2		0,0
Britse pound sterling	118	0,1		0,0
	211.901	100,0	187.660	100,0

Derivaten

Ter afdekking van de valutarisico's op de effectenportefeuille zijn er door de vermogensbeheerders valutatermijntransacties afgesloten. De post valutatermijntransacties bestaat uit de volgende transacties, omgerekend in euro per 31 december 2012:

in miljoenen euro	aankoop transacties	verkoop transacties	uiterlijke einddatum
Euro	74.225		18 jan 2013
US dollar		-43.152	18 jan 2013
Australische dollar		-3.876	18 jan 2013
Japanse yen		-6.154	18 jan 2013
Britse pound sterling		-20.314	18 jan 2013
overige valuta		0	18 jan 2013
	74.225	-73.496	

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch valuta risico rekening gehouden met een door DNB voorgeschreven schok van 20% die berekend wordt op de niet-euro beleggingen na afdekking. De buffer voor het feitelijk valuta risico bedraagt € 13.932 (3,5%) en voor het strategisch valuta risico € 15.481 (3,9%).

Kredietrisico

Het pensioenfonds loopt het risico dat één of meerdere van haar tegenpartijen niet aan de voorafgesproken betalingen kan voldoen. Bij de berekening van het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de partijen, waarin belegd wordt, tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze creditspread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid (risicovrij) tot uitkering zal komen. Het kredietrisico verbonden aan derivatentransacties wordt beheerst door het afsluiten van standaardovereenkomsten met tegenpartijen, het beoordelen van de kredietwaardigheid van tegenpartijen, het spreiden van het transactievolume over verschillende tegenpartijen, het eisen van voldoende onderpand en een adequate monitoring met betrekking tot de gestelde eisen betreffende de kredietwaardigheid van het onderpand.

Het kredietrisico binnen de vastrentende waarden portefeuille kan gemeten worden aan de hand van de creditspread. De gewogen gemiddelde credit spread van de rentegevoelige beleggingen van het fonds is 0,22%. Een andere indicator voor het aanwezige kredietrisico binnen de vastrentende waarden portefeuille van het fonds is de rating afgegeven door een kredietbeoordelaar. Een AAA rating impliceert dat de vastrentende waarden belegging geen kredietrisico loopt. Daarentegen worden beleggingen die geassocieerd staan onder 'lager dan BBB' als zeer risicovol beschouwd. Liquide middelen worden als kredietrisicovrij beschouwd.

	2012		2011	
	€	%	€	%
<i>Rating vastrentende waarden:</i>				
AAA	136.002	64,2	153.121	81,6
AA	31.726	15,0	4.875	2,6
A	14.139	6,7	16.743	8,9
BBB	26.785	12,6	10.996	5,9
Lager dan BBB	1.064	0,5	743	0,4
Cash	2.185	1,0	1.182	0,6
	211.901	100,0	187.660	100,0

	2012		2011	
	€	%	€	%
<i>Verdeling vastrentende waarden naar looptijd:</i>				
Resterende looptijd < 1 jaar	12	0,0	7.210	3,8
Resterende looptijd <> 5 jaar	67.988	32,1	48.134	25,6
Resterende looptijd >= 5 jaar	143.901	67,9	132.316	70,6
	211.901	100,0	187.660	100,0

Hoogte buffer

Binnen de berekening van het standaardmodel wordt een kredietrisico becijferd voor de rentegevoelige beleggingen die een creditspread groter dan 0,22% hebben. De creditspread wordt bepaald op basis van de rentegevoelige kasstromen van het fonds.

Verzekeringstechnisch risico

Binnen het verzekeringstechnische risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevenrisico). Tot het verzekeringstechnische risico worden gerekend: procesrisico, risico-opslag voor afwijkingen ten opzichte van de sterftetrend en negatieve stochastische afwijkingen van de verwachtingswaarde. Deze drie risico's bedragen een percentage van de op actuele waarde berekende technische voorziening. Het procesrisico neemt af naarmate het deelnemersbestand toeneemt, omdat het sterfteproces dan beter kan worden geschat. De beide andere risicofactoren houden respectievelijk rekening met de onzekerheid in de sterftetrend en met de negatieve stochastische afwijkingen.

In verband met het langlevensrisico wordt aanvullend boven het hanteren van de prudente grondslagen, de Voorziening toekomstige sterfteontwikkeling gevormd.

Concentratierisico

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen.

De spreiding van de portefeuille is in de toelichting op de balans nader toegelicht. Ook "grote posten" zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd

	2012		2011	
	€	%	€	%
Onroerende zaken				
<i>Verdeling onroerende zaken per sector:</i>				
Participaties in vastgoed beleggingsfondsen	36.413	100,0	31.891	100,0
<i>Verdeling onroerende zaken per regio:</i>				
Europa	36.413	100,0	31.891	100,0

Grote posten: onroerende zaken van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 5% van de totale beleggingen in onroerende zaken

	2012		2011	
	€	%	€	%
ING Dutch Retail Fund III	2.882	7,9	2.907	9,1
ING Real Estate Eurosiris Fund	5.549	15,2	5.899	18,5
ING Dutch Residential Fund IV	7.798	21,4	8.020	25,1
ING (L) Invest Eurp Real Estate I EUR	20.155	55,4	15.035	47,1

	2012		2011	
	€	%	€	%
Zakelijke waarden				
<i>Verdeling zakelijke waarden per regio:</i>				
Europa	81.780	48,7	74.931	47,5
Noord-Amerika	46.192	27,5	44.235	28,0
Azië	19.091	11,4	20.164	12,8
Overig	20.742	12,4	18.475	11,7
	167.805	100,0	157.805	100,0
<i>Verdeling zakelijke waarden per sector:</i>				
Financiële instellingen	50.490	30,0	41.615	26,3
Informatietechnologie	15.581	9,3	14.354	9,1
Industriële ondernemingen	16.947	10,1	13.390	8,5
Niet-cyclische consumentengoederen	17.772	10,6	14.937	9,5
Cyclische consumentengoederen	15.594	9,3	18.350	11,6
Farmacie	12.688	7,6	14.345	9,1
Energie	14.155	8,4	15.861	10,1
Telecommunicatie	8.851	5,3	9.823	6,2
Basisindustrieën	15.420	9,2	14.923	9,5
Andere sectoren	307	0,2	207	0,1
	167.805	100,0	157.805	100,0

Grote posten: er zijn geen zakelijke waarden van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 5% van de totale beleggingen in zakelijke waarden

	2012		2011	
	€	%	€	%
Vastrentende waarden				
<i>Verdeling vastrentende waarden per regio:</i>				
Europa	204.919	96,7	190.916	100,0
Noord-Amerika	3.787	1,8	0	0,0
Azië	1.270	0,6	0	0,0
Overig	1.925	0,9	0	0,0
	211.901	100,0	190.916	100,0

Grote posten: vastrentende waarden van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 5% van de totale beleggingen in vastrentende waarden

	2012		2011	
	€	%	€	%
Nederlandse staatsobligaties	60.817	28,7	58.932	31,4
Duitse staatsobligaties	53.345	25,2	48.826	26,0
Franse staatsobligaties	23.246	11,0	20.806	11,1
Finse staatsobligaties	16.270	7,7	10.720	5,7

Er zijn geen beleggingen uitgeleend en geen rechtstreekse beleggingen in de onderneming.

Hoogte buffer

In het standaardmodel is de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico (S8) becijferd voor de grootste concentraties binnen de vastrentende waarden portefeuille. Het betreffen hier landenconcentraties binnen de vastrentende waarden portefeuille die meer dan 2% van de totale marktwaarde in beslag nemen.

Herstelplan

In het vorige verslagjaar is een nieuw korte termijn herstelplan opgesteld. DNB heeft laten weten dat zij het aangepaste herstelplan concreet en haalbaar acht. DNB stemt in met het plan. Volgens het nieuwe herstelplan zou de dekkingsgraad per 31 december 2012 106,0% van de Technische Voorziening zijn geweest. Per 31 december 2012 blijkt de dekkingsgraad in werkelijkheid 106,6% van de Technische Voorziening te zijn. De feitelijke dekkingsgraad is dus hoger dan de in het herstelplan geschatte dekkingsgraad.

Rozenburg, 4 juni 2013

Het Bestuur,

N. Mol

M.R. Janssen

P.C. Oostveen

E. Maliepaard

mw. A.C.J. Impens

G.C. Plaisier

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Sinds september 2012 bevindt de dekkingsgraad zich op of boven het Minimaal Vereist Eigen Vermogen (MVEV) en is het fonds uit het dekkingstekort.

Financiering

De kostendekkende premie (KDP) is berekend met de door de DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De in het jaarverslag vermelde KDP bedraagt € 8,702 miljoen.

Ter bepaling van de in de ABTN beschreven gedempte kostendekkende premie is gebruik gemaakt van een rekenrente van 4%. De aldus berekende gedempte kostendekkende premie bedraagt € 6,477 miljoen. De feitelijke premie is vastgesteld in de uitvoeringsovereenkomst tussen het pensioenfonds en de sponsor. De feitelijke premie is gelijk aan 28% van de som van de pensioengevende salarissen, plus een eenmalige storting van € 600.000,-, vermeerderd met een extra storting van € 1.000.000,-. De feitelijke premie bedraagt € 8,492 miljoen. De feitelijke premie bedraagt meer dan de gedempte kostendekkende premie.

Resultaatbestemming

Resultaatverdeling

Het bestuur heeft besloten het resultaat over het boekjaar 2012 als volgt te verdelen:

	2012
Algemene reserve	17.675

Uitvoering

Resultaatverdeling

Het bestuur van het pensioenfonds is verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid en de uitvoering daarvan. Het bestuur heeft een beleggingscommissie gevormd, die tot taak heeft het beleggingsbeleid voor te bereiden en te controleren. AZL is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleggingsbeleid binnen de richtlijnen die daarvoor door het bestuur op advies van de beleggingscommissie zijn vastgelegd.

Administratie

De pensioen- en beleggingsadministratie alsmede de financiële administratie worden uitgevoerd door AZL N.V. te Heerlen. De controle van de jaarrekening is uitgevoerd door Ernst & Young Accountants LLP te Den Haag.

De verantwoordelijkheid voor de toets op de toereikendheid van de voorziening pensioenverplichtingen berust bij Towers Watson te Rotterdam, actuaris van Stichting Pensioenfonds Huntsman Rozenburg.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Huntsman Rozenburg te Rotterdam is aan Towers Watson de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2012.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

In overeenstemming met de richtlijn 'Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen' heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld; en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangepane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar niet lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een reservetekort.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet met uitzondering van artikel 132.

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Huntsman Rozenburg is naar mijn mening niet voldoende, vanwege het reservetekort.

Rotterdam, 4 juni 2013

drs. L.L. Gastelaars AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

Aan: het Bestuur van Stichting Pensioenfonds Huntsman Rozenburg

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2012 van Stichting Pensioenfonds Huntsman Rozenburg te Rozenburg gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de staat van baten en lasten over 2012 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Huntsman Rozenburg per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Den Haag, 4 juni 2013

Ernst & Young Accountants LLP
w.g. W.J. Thuss RA

Bijlagen

Overzicht belegd vermogen

	2012			2011		
	€	%	Norm	€	%	Norm
Zakelijke waarden						
Aandelen vastgoedmaatschappijen	36.413	8,5	10	31.891	8,3	10
Aandelen	169.387	39,7	45	160.299	41,7	45
Te vorderen dividendbelasting	168	0,0		171	0,0	
Totale zakelijke waarden	205.968	48,3	55	192.361	50,0	55
Vastrentende waarden						
Staatsobligaties	150.842	35,3		142.154	37,0	
Vastrentende beleggingsfondsen	58.084	13,6		42.084	10,9	
Deposito's	0	0,0		400	0,1	
Leningen op schuldbekentenis	12	0,0		24	0,0	
Lopende intrest	3.838	0,9		3.940	1,0	
Totaal vastrentende waarden	212.776	49,8	45	188.602	49,1	45
Derivaten						
Valutatermijncontracten	729	0,2		-3.890	-1,0	
Swaps	5.904	1,4		7.022	1,8	
Lopende intrest	94	0,0		105	0,0	
Totaal derivaten	6.727	1,6	0	3.237	0,8	0
Overlopende aan- en verkopen beleggingen						
Debiteuren beleggingen	0	0,0		10	0,0	
Crediteuren beleggingen	-2	0,0		-4	0,0	
	-2	0,0	0	6	0,0	0

	2012			2011		
	€	%	Norm	€	%	Norm
Liquide middelen						
Depotbank	10	0,0		71	0,0	
ING Bank	1.374	0,3		211	0,1	
Lopende intrest	0	0,0		1	0,0	
Totaal liquide middelen	1.384	0,3	0	283	0,1	0
Totaal vermogen	426.853	100,0	100	384.489	100,0	100

Begrippenlijst

ABTN

Afkorting voor actuariële en bedrijfstechnische nota. In de ABTN wordt door het bestuur van een pensioenfonds uiteengezet welke actuariële en bedrijfstechnische opzet ten grondslag ligt aan een fonds. Ook wel bedrijfsplan genoemd. Hierin komen drie hoofdonderwerpen aan de orde: de wijze van vaststelling van de verplichtingen jegens de deelnemers, de beleggingsportefeuille en het intern risicobeheersingssysteem.

Actuariële grondslagen

Wanneer een contante waarde van een reeks toekomstige uitkeringen moet worden bepaald maakt de actuaaris gebruik van actuariële grondslagen, zoals:

1. de rekenrente;
2. de kansstelsels: sterftekansen, arbeidsongeschiktheids- en revalideringskansen, frequenties van gehuwd zijn, soms ook toekomstige salarisontwikkeling of indexatiebeleid enz.;
3. kostenopslagen (bijvoorbeeld voor administratiekosten en/of uitbetalingskosten).

Actuariële methoden

Methoden om met behulp van actuariële grondslagen de contante waarde te berekenen van een reeks toekomstige uitkeringen of bijdragen.

Actuariële Principes Pensioenfondsen (APP)

Door de Nederlandsche Bank verstrekte richtlijnen die pensioenfondsen tot en met het boekjaar 2006 in acht moesten nemen bij de financiële opzet van het fonds en bij de invulling die hier in de praktijk aan wordt gegeven. Deze principes zijn per 1 januari 2007 vervangen door het Financieel Toetsingskader (FTK).

Algemene Ouderdomswet

De Algemene Ouderdomswet (AOW) is in 1956 tot stand gekomen. Het is een volksverzekering en geldt dus voor alle ingezetenen van Nederland. De AOW voorziet in uitkeringen bij ouderdom. De uitkeringen gaan in op de eerste dag van de maand waarin de verzekerde 65 jaar wordt. De hoogte van de uitkeringen is niet afhankelijk van het loon dat gedurende een eventuele loopbaan is verdiend, maar is afhankelijk van de burgerlijke staat en de gezinssituatie waarin de verzekerde verkeert.

ALM

Afkorting voor Asset Liability Management. Een ALM-studie betreft de analyse van het risicobeheer van de balans tussen activa en de passiva van een pensioenfonds.

Deze studie dient te resulteren in de formulering van een strategisch beleggingsbeleid.

AO/IC

Administratieve organisatie en interne controle.

Autoriteit Financiële Markten

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is gedragstoezichthouder op de financiële markten. Dat houdt in dat de AFM toezicht houdt op het gedrag van de gehele financiële marktsector: sparen, beleggen, verzekeren en lenen. Met het gedragstoezicht wil de AFM een bijdrage leveren aan het goed functioneren van de financiële markten.

Backservice

Pensioenaanspraken (of de waarde ervan) die betrekking hebben op de achterliggende dienstjaren en die ontstaan door verandering in de pensioengrondslag.

Benchmark

Vooraf vastgestelde, objectieve maatstaf voor de prestatie van (de beheerder van) een beleggingsportefeuille of pensioenfonds. Een beursindex bijvoorbeeld.

Code A

Als een pensioenfonds onder het AFM-toezicht valt, dient de gedragscode te worden bezien langs de lijnen van de wettelijke modelgedragscode A en dient te voldoen aan de PSW (Pensioen en Spaarfondsen Wet)- als ook aan de WTE (Wet Toezicht Effectenverkeer) verplichtingen.

Code B

Een pensioenfonds dat is vrijgesteld van het AFM-toezicht dient haar gedragscode enkel aan de PSW verplichtingen te toetsen.

Contante waarde

De contante waarde op een bepaald moment van (een serie) betalingen in de toekomst, is het bedrag dat op dat moment aanwezig zou moeten zijn om, rekening houdend met rente-aangroei (rekenrente) en eventuele andere actuariëlegrondslagen, deze toekomstige betalingen te kunnen verrichten.

CPI

Consumenten Prijs Index.

Dekkingsgraad

Een maat voor de solvabiliteit van een pensioenfonds. De dekkingsgraad is gelijk aan de verhouding tussen het beschikbaar vermogen (BV) en de Voorziening pensioenverplichtingen (VPV), uitgedrukt in een percentage:

$$\text{dekkingsgraad} = \text{BV} / \text{VPV} \times 100\%$$

De dekkingsgraad kan tevens op een andere wijze berekend worden: $(\text{Reserves} + \text{VPV}) / \text{VPV} \times 100\%$.

De Nederlandsche Bank

Orgaan dat krachtens de Pensioenwet een toezichhoudende taak heeft ten aanzien van pensioenfondsen.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten worden verstaan: dividend- en rente-opbrengsten van de beleggingen.

Duration

Duration is een maatstaf voor de rentegevoeligheid van een obligatie. Deze maatstaf houdt rekening met alle cashflows in de resterende looptijd van de lening.

Eindloonregeling

Een eindloonregeling is een pensioenregeling, waarin de hoogte van het ouderdomspensioen afhangt van het salaris dat de deelnemer geniet op de pensioendatum.

Financieel Toetsingskader (FTK)

Benaming van het nieuwe toetsingsregime dat vanaf 1 januari 2007 van toepassing is op de financiële posities het financiële beleid van pensioenfondsen. Het Financieel Toetsingskader (FTK) vervangt de Actuariële Principes Pensioenfondsen. Het FTK is opgenomen in de Pensioenwet.

FVP

Financiering Voortzetting Pensioenverzekering.

Gedragscodes

De gedragscode van het AFM (Autoriteit Financiële Markten) valt uiteen in twee afzonderlijke codes: code A voor pensioenfondsen die onder effectentypisch gedragstoezicht van de AFM staan en code B voor pensioenfondsen die van dat toezicht zijn vrijgesteld.

Herverzekering

Het door een pensioenfonds geheel of gedeeltelijk onderbrengen van een pensioenregeling in een levensverzekeringsovereenkomst en/of het door een pensioenfonds onderbrengen van extra hoge risico's bij een levensverzekeraar, zoals overlijdensrisico van deelnemers en invaliditeitsrisico van deelnemers.

Indexatie

Hieronder wordt verstaan de aanpassing van de ingegane pensioenen en/of premievrije aanspraken (voor pensioeningang) op basis van de stijging of daling van een index cijfer dan wel een vast percentage.

Veelal worden daarvoor de prijsindexcijfers van het CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) gehanteerd.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten vallen de gerealiseerde verkoopresultaten inclusief valutaresultaten en de niet-gerealiseerde herwaarderingsresultaten.

Intresttoevoeging

Bij de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen wordt rekening gehouden met een toekomstig rendement. Het bedrag dat op basis van de rekenrente in het boekjaar aan de voorziening pensioenverplichtingen moet worden toegevoegd wordt als 'intresttoevoeging' verantwoord.

Koopsom

Een koopsom is een eenmalige betaling die aan de uitvoerder van de pensioenregeling is verschuldigd en waarvoor een bepaalde pensioenaanspraak wordt ingekocht. In beginsel is een koopsom dus een eenmalige betaling en een premie een periodieke betaling. Zowel premies als koopsommen dienen hetzelfde doel, namelijk de financiering van de pensioenen.

Lijfrente

Het begrip lijfrente wordt gebruikt in de individuele levensverzekeringsmarkt. Technisch gesproken is een lijfrente hetzelfde als een ouderdomspensioen. Het belangrijkste verschil is dat een lijfrenteverzekering privé wordt gesloten, terwijl bij pensioen altijd sprake is van een werkgever / werknemer relatie.

Look Through

Bij toepassing van het Look Through principe wordt door de betreffende beleggingsfondsen heen gekeken en vervolgens worden deze componenten toebedeeld naar hun desbetreffende beleggingscategorie.

Nabestaandenpensioen

Verzamelnaam voor weduwe-, weduwnaars- en partnerpensioen, soms ook voor wezenpensioen.

Overlevingstafels

Geven aan wat de levens- en sterftেকansen zijn van mannen en vrouwen in Nederland afhankelijk van de bereikte leeftijd. Ze worden gebruikt bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen door de actuaris.

Overreserve

Het deel van de reserves van een pensioenfonds waar geen pensioenverplichtingen tegenover staan (ook wel genoemd: extra of algemene reserve).

Ouderdompensioen

Pensioen, bestemd ter verzorging van de gerechtigde, nadat deze de in de pensioenregeling omschreven pensioenleeftijd heeft bereikt.

Portability Richtlijn

Deze richtlijn beoogt pensioenen tussen landen overdraagbaar te maken.

Premiepensioeninstelling (PPI)

Dit is een nieuw type pensioenuitvoerder die vooral relevant is voor de uitvoering van buitenlandse pensioenregelingen.

Premievrije aanspraken

Indien het deelnemerschap aan een pensioenregeling eindigt, anders dan door overlijden of het bereiken van de pensioenleeftijd, verkrijgt de gewezen deelnemer een premievrije aanspraak op ouderdompensioen en nabestaandenpensioen.

Rekenrente

De rekenrente is het fictieve percentage dat het belegde pensioenvermogen wordt geacht op te brengen in de toekomst en waarvan bij de berekening van de contante waarden wordt uitgegaan.

Rendement

Het positieve of negatieve resultaat dat een verzekeringsmaatschappij of een pensioenfonds behaalt met de belegging van daartoe beschikbare middelen.

Rentetermijnstructuur

De yield curve, of rentetermijnstructuur is een grafiek die het verband weergeeft tussen de looptijd van een vastrentende belegging enerzijds en de daarop te ontvangen marktrente anderzijds. Een normale yield curve laat een stijgend verloop zien omdat de spaarrente doorgaans lager is dan de kapitaalmarktrente.

Solvency II

Dit betreft een project van De Nederlandsche Bank om de Europese richtlijnen voor het verzekeringsbedrijf te herzien.

STAR (Stichting van de Arbeid)

Overlegorgaan van centrale organisaties van werkgevers en werknemer. Tevens adviesorgaan van het kabinet op sociaal en arbeidsvoorwaardelijk terrein.

Technisch resultaat

Bij de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen wordt uitgegaan van veronderstellingen, zoals sterftekansen, invalideringskansen en partnerfrequenties. De financiële consequenties van de afwijkingen van de werkelijkheid ten opzichte van deze veronderstellingen leiden tot technisch resultaat. Onder technisch resultaat worden voorts de verschillen tussen de ontvangen premies en de werkelijke kosten voor de pensioenopbouw verantwoord en de verschillen die ontstaan bij de verwerking van waardeoverdrachten.

Toeslag

Een toeslag is een verhoging van een pensioen of een aanspraak op pensioen, welke is gebaseerd op een in het pensioenreglement omschreven regeling, dan wel op incidentele basis wordt verleend.

Total Return

Het totaalrendement op beleggingen zijnde de directe en de indirecte beleggingsopbrengsten.

UPO Uniform Pensioenoverzicht

Het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) informeert een (gewezen) deelnemer en zijn/haar eventuele partner over zijn/haar huidige toekomstige pensioensituatie. Alle pensioenfondsen en verzekeraars gebruiken hetzelfde UPO. Hierdoor zijn de bedragen uit de overzichten makkelijk vergelijkbaar. Ook kunnen de bedragen uit de verschillende overzichten eenvoudig bij elkaar worden opgeteld.

Vastrentende waarden

Vastrentende waarden is een beleggingsterm, en is een verzamelnaam voor leningen, hypotheekleningen en obligaties.

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen van een pensioenfonds is het bedrag dat aanwezig moet zijn om samen met de in de toekomst nog te ontvangen premies aan de reeds bestaande pensioenverplichtingen te kunnen voldoen.

Zakelijke waarden

Zakelijke waarden is een verzamelnaam voor: aandelen, aandelen vastgoed, opties en converteerbare obligaties.